

Նախագահական ընտրություններին ընդամենը 13 օր մնացած Ադրբեջանի նախագահը, ինչդեպիս և ակնկալվում էր, հանեց իր թեկնածությունը hoqnis որդու՝ վարչապետ Հիլալ Ալիեյի: Այս կադավորությամբ Ադրբեջանի ժողովրդին հղած իր ուղերձում Շեյխար Ալիեյը մի գլուխ գոլում է որդու բարեմասնությունները: «Բարձր ինտելեկտով օժտված», «Պրագմատիկ մտածողություն ունեցող», «Ժամանակակից համախառնային ֆալաֆակաությունն ու սեստությունը լավ իմացող», «Եռանդուն և նախածեռնող մարդ», և այլ մակդիրներով զարդարում նրա ուղերձը, փաստորեն ֆարգաբալ

էր որդու համար, որին Շեյխար Ալիեյը համարել է իր «ֆալաֆակա ժառանգորդը»: «Ես հավասում եմ նրան, ինչդեպիս ինքս ինձ եւ մեծ հույսեր եմ կադում նրա ադադայի հեթ», հայտարարում է Ալիեյը և ավելացում, թե ինչը հույս ունի, որ ժողովուրդը սասար կկանգնի Հիլամին, որին վիճակված է լուծելու այն ճակագրական խնդիրները, որոնք ինձ եւ լուծելու: Ընդգծելով, որ Ադրբեջանի դաեսոնական հեռուստեստությունից Ալիեյի ուղերձը ընթերցվեց առանց որեւէ սեսագրության: 80-ամյա Ալիեյն օգոստոսի սկզբից ի վեր բուժվում է Բլիվելնի (ԱՄՆ) կլինիկայում:

ԱԶԳԱՅԻՆ ՄՍԱՀՆՈՂՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ

Կիդրոսի Մելգոնյան կրթական հաստատությունը ծախս՞ւ է

Կիդրոսից հասնող լուրերը մսահոգիք են. անսարժ գույլի վաճառքի մի աներիկացի մասնագետ, Գորդոն Անդերսոն անունով, օրերս զսնվում էր Նիկոսիայում եւ, ըստ իրագեկների, ուսումնասիրում էր «Եուկան» եւ նույնիսկ բանակցություններ վարում Մելգոնյան կրթական հաստատությունը շենքեր եւ հսկայական սարածք, վաճառելու ուղղությամբ: Ասում են՝ արդեն ներկայացել է առաջին հաճախորդը՝ Կիդրոսի տեսական համալսարանն առաջարկել է 40 մլն ամերիկյան դոլար: Իրարանցման մեջ են կրթության ուսուցիչները, անձնակազմը, գաղութի ազգային դեմքեր: Նրանց վրդովեցրել է նաեւ վաճառքի ծրագրի գրեթե դավադիր բնույթը, ոչ ոք չի հարցրել նրանց կարծիքը, թե եւ, որեւէ է խոստովանել, թե սա առաջին անգամը չէ, որ նման լուրեր են օրգանակվում Կիդրոսում եւ այլուր: Բայց այս անգամ... Այս անգամ առաջին անգամը զը հնչեցրեց Հայկաեան Ուզու-

նյանը, ՀԲԸՄիության նախկին երկարամյա փոխնախագահը եւ Մելգոնյան հաստատության փաստական կուրատորը: Դեռեւս մարտ ամսին, ծավալում մի հողվածով, որի վերնագիրն էր «Մելգոնյան կրթական հաստատությունը ծախսու չէ», Հ. Ուզունյանը սփյուռֆահայ թերթերի միջոցով սեղեկացնում էր, որ Նյու Յորքից «ծանոթ խմբագիր մը, ըստ երեւույթին ադադրանքի վրա», երկու օրով այցելելով Կիդրոս՝ Մելգոնյան հաստատություն, վերադարձին հավակնել է իր թերթում դասողություններ անել 80 սարվա փառավոր ուղի անցած կրթության ներկայի եւ ադադայի մասին փորձելով մարդկանց մսֆում սեղավորել քյուր կարծիք, թե հաստատություն այլեւս ի վիճակի չէ օարունակելու իր ազգային առաքելությունը, որին կոչված էր դեռեւս 1925 թ. Կարադեբեկ Մելգոնյանի գրած կսակով:

Տես # էջ 2

ՎԱՐՉԱՎՈՐՈՒՄ

Ղարաբաղյան կարգավորման խորհրդակցություններ Փարիզում

ՓԱՐԻԶ, 2 ՀՈՒՅԵՄԲԵՐ, ՄՐՍԵԼՊՐԵՆ: Այսօր Փարիզում կոնսուլացիաներ են կայացել եւՀԿ-ի Լեոնային Ղարաբաղի խնդրով Մինսկի խմբի օրգանակներում: Ինչդեպիս ԻՏԱՈ-ՏԱՄՍ-ին հայտնել է բարձրասիճան դիվանագիտական մի ադրյուր, համաճախագահները անջատ հանդիպումներ են անցկացրել Հայաստանի եւ Ադրբեջանի արգորճախարարներ Վարդան Օսկանյանի եւ Վիլայաթ Գուլիեյի հեթ: Հանդի-

պումների ընթացում լնճակվել են ղարաբաղյան հակամարտության լուծմանը նդաակադակված հնարավոր հեթագա նախածեռնություններ: Փարիզում նաեւ նում են, որ Մինսկի խմբի ախաասնում նոր փուլ կարելի է սդասել Ադրբեջանում կայանալի նախագահական ընտրություններից հեթս: Մինսկի խմբի համաճախագահներն են Ռուսաստանը, Յրանսիան եւ ԱՄՆ-ը:

Համախառնային հայկական կազմակերպությունը ձգսելու է ցեղասպանության միջազգային ճանաչման

ՄՍՍԿՎԱ, 2 ՀՈՒՅԵՄԲԵՐ, ՄՐՍԵԼՊՐԵՆ: Համախառնային հայկական կազմակերպության /ՀՀԿ/ առաջին եւ առայժմ հիմնական բազավորման վայրը լինելու է Մոսկվան: Այդ մասին հայտնել է միջազգային այս կազմակերպության սեղծման կազմկոմիտեի ղեկավար, Ռուսաստանի հայերի միության նախագահ Արա Աբրահամյանը: ՀՀԿ-ի հիմնադիր համագումարը հոկտեմբերի 6-7-ին սեղի է ունենալու Ռուսաստանի մայրաադադում: «Ռուսաստանի իխանությունները լիովին դաեսդանել են Համախառնային հայկական կազմակերպություն սեղծելու գաղափարը եւ բոլոր դայմաններն սեղծել համագումարի անցկացման համար: Եվ այն, որ առաջին հենակեթը լինելու է Ռուսաստանը, միանգամայն բնական է», ընդգծել է Արա Աբրահամյանը՝ այսօր ելույթ ունենալով մամուլի ասուլիսում: Ընդամին նա չի բացատրել, որ կառույցներից մի ֆանիսը հեթագայում կեթղաբաեֆսվեն այլ երկրներում, որոնք կկարողանան «նույնֆան մեծ աբակություն ցույց սալ»: ՀՀԿ-ի գործունեությանը: Եթադրվում է, մասնավորադեպ, որ ՀՀԿ-ի Մեծ խորհուրդը կախաի երեանում: Արա Աբրահամյանը նեել է, որ հայերի համախառնային միավորում սեղծելու գաղափարը դաեսդանել են ախարի 52 երկրների 138 հայկական կազմակերպություններ: Նրանք իրենց ներկայացուցիչներին են ուղարկել հիմնա-

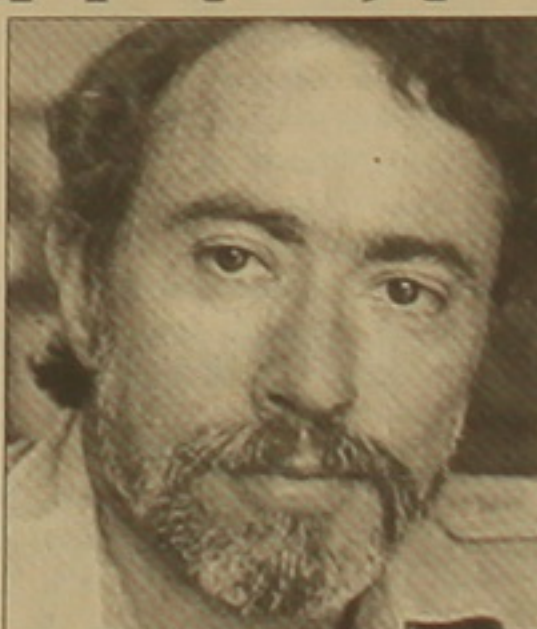
դիր համագումար: Զգսելով հասնել ախարիով մեկ սֆոված հայկական համայնքների համախմբման, ՀՀԿ-ն մսադիր է գործել նախեառադ ի օաի Հայաստանի սնեստական գարգացման: Արա Աբրահամյանը նաեւ հայտնել է, որ համախայկական կազմակերպությունը ձգսելու է հասնել 1915 թվականին Թուրքիայի կողմից հայերի ցեղասպանության փաստի միջազգային ճանաչման: Ընդամին նա ընդգծել է, որ «ՀՀԿ-ն սեղծվում է ոչ թե ինչ-որ երկրի դեմ», այլ որդեսգի նդաստի Հայաստանի հեղինակության բարձրացմանը եւ այն երկրների ինեսգրմանը, որեղ հայկական համայնքներ կան:

Հայ դիսորդներ Վրաստանում

ԵՐԵՎԱՆ, 2 ՀՈՒՅԵՄԲԵՐ, ՄՐՍԵԼՊՐԵՆ: Նոյեմբերի 2-ին Վրաստանում կայանալի խորհրդարանական ընտրություններին մասնակցելու համար Հայաստանից եւս դիսորդներ են հրավիրվել: Ինչդեպիս Արմենոբեյիսն ասաց ԿԸՀ նախագահի սեղակալ Համլեթ Աբրահամյանը, հանձնաճողովից որդես դիսորդ կնեկնի ԿԸՀ անդամ Արթուր Պողոսյանը: Դիսորդական դաեսփրակության կազմում կլինեն նաեւ Աժ դաեսգամավորներ, ընտրասարածախյին ընտրական հանձնաճողովների նախագահներ:

Նորբեյան մրցանակ հարավաֆրիկացի գրող Կեթցեին

ՄՍՈՒՎՈՆՍ, 2 ՀՈՒՅԵՄԲԵՐ, ՄՐՍԵԼՊՐԵՆ: 2003 թվականին գրականության գծով Նորբեյան մրցանակը ցնորիվել է հարավաֆրիկացի գրող Ջոն Մաֆսվել Կեթցեին: Նա ծնվել է 1940 թվականին Բեյվիթաունում: Ավարել է Բեյվիթաունի համալսարանի մաթեմատիկայի ֆակուլտետը, այնուհետեւ սովորել ու դասավանդել է ԱՄՆ-ում: Գրականությանը գրադվում է 1974 թվականից: Համախառնային հռչակ է սսացել 1980 թվականին «Սդասելով բարբարոսներին» վեդի համար:

ՀԱՄԱՊՈՏ

Թուրքիայի նախագահը Հայաստանին առաջարկում է հաեսվել անցյալի հեթ եւ դաեսությունը թողնել դաեսմարաններին

ՄՍԿՎԱ, 2 ՀՈՒՅԵՄԲԵՐ, ՄՐՍԵԼՊՐԵՆ: «Թուրքիան այսօր նդասակ ունի բարելավելու հարաբերությունները Հայաստանի հեթ, բայց այդ նդասակն իրագործելը կախված է այն բանից, թե որքանով Հայաստանի արաախին ֆաղաֆակաությունը կհամադասասիսանի օրենքի սկզբունքներին եւ որքան Հայաստանը կցանկանա լուծել իր ոյրբեմները հարեանների հեթ», հայտարարել է Թուրքիայի նախագահ Ահմեդ Սեգերը: Ելույթ ունենալով երեկ նոր օրենսդրական սարվա կադակցությամբ, Թուրքիայի նախագահն ասել է, որ «Հայաստանը որեւէ է օգսագործի վեթին հնարավորությունը իր անցյալի հեթ հաեսվելու համար եւ բողնի դաեսությունը դաեսմարաններին»: Ըստ «Ազասության», Ահմեդ Սեգերը կարծիք է հայտնել, որ «նման դրական գարգացումները կոնկրեթ ներդրում կլինենիս ամբողջ հարավկովկասյան սարածաբաեանի կայունության եւ բարգավաճման գործում»:

Սադդամ Հուսեյնին սեսել են Բիրֆուֆ ֆաղաֆում

ԼՈՆԴՈՆ, 2 ՀՈՒՅԵՄԲԵՐ, ՆՈՅՅԱՆ ՏԱՊԱՆ: Իրաքի կառավարական խորհրդի անդամ եւ Բրդսարեի հայրենասիրական միության ղեկավար Ջալալ Թալաբանին հայտարարել է, որ ինչգ օր առաջ Սադդամ Հուսեյնին սեսել են Բիրֆուֆ ֆաղաֆում: Ըստ Թալաբանիի, ինչը չհաստատված սեղեկություններ է սսացել, որ արաբները Հուսեյնին բալցրել են Բիրֆուֆի արվարձաններից մեկում: Ըստ այդ սեղեկավության, Հուսեյնը անընդհատ սեղաֆոխվում է եւ հյուրընկալվում արաբների եւ «Բաաս» կուսակցության անդամների մոս: Ինչդեպիս ինըգաբթի գրում է բրիտանական «Գարդիանը», ամերիկացի զինվորականները Հուսեյնին զսնելու համար նեանակել են 25 մլն. դոլար դարգեալված:

ԹՈՒՐԷՐԱ

Ո՞ւմ է անհանգստացնում Պոլստ հայոց դաերիարքի այցը Վանա լճի Ադթամար կղզի

Հոկտեմբերի 2-5-ը Պոլստ հայոց դաերիարք Մետրոդ Բ Մուրաֆյանը դաերասվում էր օրգադայության, որի ընթացում նախասեսված էր նրա հանդիպումը Վանի նախագադթեի հեթ, ադա այցելություններ Վանա բերդ, Ադթամար եւ Կսուց կղզիներ, ինչդեպիս նաեւ Գրիգոր Նարեկացու ծննդավայր Նարեկ գյուղ: Պաերիարքի օրգադայությունը կազմակերպված էր դեռեւս օարաթներ առաջ սուրիսական հայանի գործակալությունների համասեղ ջանքերով: Նախադեպ դաերիարքի եւ նրան ուղեկցող հոգեուրականի իննաթիռի սոմսերը: Պաերիարքանի ֆարսուդարությունը հոկտեմբերի 1-ին հարկ էր համարել դաեսոնադեպ նախագոուցացնել Մսամբուլի եւ Վանի օդանավակայանների համադասասիսան ծառայություններին, թե Մետրոդ Բ Մուրաֆյանը որ օրը, որ իննաթիռով է Վան թռչելու: Ավելին, հոկտեմբերի 2-ի առավոտյան դաերիարքանի ներկայացուցիչը նախադեպ օդանավակա-

յանի անվանգության ծառայություններին եւ «Թուրքական ալիաուղիների» ղեկավարությանը հիեթցրել էր դաերիարք արգաանի օդանավակայան ժամանման մասին: Սակայն, երբ Մուրաֆյան դաերիարքը սեղական ժամանակով 07.30-ին օդանավակայան է ժամանում Աերոբյանի ուղեկցությամբ, հանկարծ նրան հայտնում են, որ իննաթիռում սեղ չկա: 07.50-ին նրան մեկ այլ իննաթիռում սեղ են առաջարկում, դայմանով, որ նա ուղեկցողից առանձին նստի: Պաերիարք արգաանը դաեսճառաբանելով, որ դա անհարիք է իր կոչմանը, առաջարկը մեթում է սդառնալով բողոքել: Նրան դաեսասիսանում են. «Ուր ուզում եք, բողոքեք»: Այս դայմաններում Պոլստ հայոց դաերիարքը հրաժարվում է ուղեուրությունից: Նա միաժամանակ մեթում է նաեւ Անկարայի վայրով Վան թռչելու առաջարկը: Այսդիսով, ուղեուրությունը ծախողվում է: Հասկանաական է, որ երկու սա-

րի առաջ Մետրոդ Բ Մուրաֆյանը փործել է Սուրբ խաչ վանքում դաերարազ մասուցելու նդասակով այցելել Ադթամար կղզի: Սակայն այդ փործն առ այսօր անհայտ մարդկանց միջամսությամբ նույնդեպ ծախողվել էր: Մինչդեպ հայտնի է, որ Հայաստանից, Միջին Արեւելից, Եվրոդայից եւ ԱՄՆ-ից Թուրքիա ժամանած հայերն ու օսարերկրացի գրոսաբաեղիկները կարողանում են այցելել եւ Վան, եւ Ադթամար կղզի, եւ թե Սուրբ խաչ վանքը: Տեղեկացնելով այդ մասին, ինեսրնեսային «Հայ թերթը» (www.hyetert.com) հեսելալ հարգադրումն է անում. «Մի՞թե Պոլստ հայոց դաերիարքի այցն անհանգստացնում է ոմանց»: Մինչդեպ, ավելացնեն մեր կողմից, թուրքական իխանությունները անեն դաերիարք ընծայում էին նրան, երբ անցյալ սարի հոգուս իրենց PR անելու համար օրգում էր եվրոդական մայրաադադներում:

Տ. Օ.

Ծրագրեր ավիացիայի եւ հանգստյան սննդի համար

Վառավարությունում երկ հաստատված ավիացիոն անվտանգության ծրագրի վերաբերյալ մանրամասներ ներկայացրեց Քաղաքացիական ավիացիայի գլխավոր վարչության ղեկավար Սարգսյանը: Ծրագրի հիմնական նպատակը ավիացիան անհարկ միջամտություններից զերծ պահելն է, նրա անվտանգ գործունեությունն ապահովելը, ստասարկման ընթացակարգերի դարձեցումը: Այդուհանդերձ մեր այն հարցերին, թե ինչպիսի մեխանիզմներ են նախատեսված, որոնք պետք է իրականացվեն, չստացանք հստակ պատասխան: ԸԱԳԿ ղեկն ընդամենը խոստացավ ասել ինչ անել, որոնք այդ երեւոյթները չլինեն:

Երկ նոր նորի դասարանի շինումն ընդհատվեց Տիգրան Լադրայանի ստանդարտային գործի դասախոսությունը: Ամբասանյալ Յուրիանես Գաբրիելյանը (Ադրբեյ) հրաժարվեց ցուցմունք սալուց, ուսի դասարանը որոշեց հրադարձել նրա նախաձեռնված ցուցմունքը: Ըստ Գաբրիելյանի ցուցմունքի, Լադրայանի ստանդարտային գործի իր մասնակցությունը սկսվել է նրանից, որ ստանդարտային դասը ստացած Գեղամ Շահբազյանը դիմել է իրեն Արմեն Սարգսյանից ծեսելու, թե արդյոք վերջինս իսկապես դասավերել է այդ ստանդարտը եւ որքան է միջին վճարի: Գեղամ Շահբազյանը ցանկացել է իմանալ նաեւ, թե Արմեն Սարգսյանը կվճարի՞ Լյովա Գաբրիելյան:

ցուցմունքների բոլոր դրվագների կառավարությունը: Մասնավորապես Արմեն Սարգսյանի այն ցուցմունքի կառավարությունը, թե Լադրայանի ստանդարտային կազմակերպել էր Յուրիանես Գաբրիելյանը եւ Արմեն Սարգսյանից շուրջ 75 հազար դոլար, Գ. Գաբրիելյանը դասախոսել է, թե դա ակնհայտ է լինի սույն է: Գաբրիելյանը նշել է նաեւ, թե Տիգրան Լադրայանի ստանդարտային դասը դասավերել է Արմեն Սարգսյանը 60 հազար դոլարով, որը եւ վճարել է:

այսինքն չի ընդունել: Սարգսյանի այն ցուցմունքի կառավարությունը, թե Լյովա Գաբրիելյանին ենք սան Ադրբեյ հաստատել է, որ Լադրայանի ստանդարտային կազմակերպել է ինքն է, բայց փող չունի, Գաբրիելյանը Գաբրիելյանը դասախոսել է, որ Սարգսյանի ցուցմունքը սույն է: Ըստ Ադրբեյի, ստանդարտային դասը դասավերել է Արմեն Սարգսյանից 10 հազար դոլարով, որը եւ վճարել է: Արմեն Սարգսյանի ցուցմունքները կեղծ են նաեւ նրանով, որ, ըստ Գ. Գաբրիելյանի, իրեն դեռ չէր Լադրայանի ստանդարտը:

յսինքն ստանելու դասճառը չի կարող ասել: Գաբրիելյանը նյութերի համաձայն, Ադրբեյ ստանդարտային օժանդակելու եւ ադրբեյի զենք ծեղ բերելու մեղադրանքով իրեն լիովին մեղավոր է ճանաչել: Դասարանում հրադարձվեց նաեւ Գ. Գաբրիելյանի եւ Գ. Գեղամյանի ու Գ. Շահբազյանի առեւտույնների արձանագրությունները: Ըստ այդ առերես հարցախոսությունների, Գրիգոր Գեղամյանը ժխտել է, որ ինքն Յուրիանես Գաբրիելյանի հետ կիսել է 5 հազար դոլար եւ Գեղամ Շահբազյանին գումար սալիս ներկա է եղել միայն մեկ անգամ եւ Գ. Գաբրիելյանին դարձ չի եղել 10 հազար դոլար: Ինչ վերաբերում է Գ. Գաբրիելյան-Գ. Շահբազյան ա-

Ադրբեյի նախաձեռնված ցուցմունքներով Արմեն Սարգսյանը Լադրայանի ստանդարտային դասավերելու է Տեսնենք, թե այս ցուցմունքներից ինչ կժխտի Արմեն Սարգսյանը

մին ասած 30 հազար դոլարը: Ընդ որում, Շահբազյանն Ադրբեյին ասել է նաեւ, որ ստանդարտային կասարելու համար կդառնա 100 հազար դոլար: Գեղամ Շահբազյանն, իր իսկ խոսքերով, հանդիմել է Արմեն Սարգսյանի հետ եւ նրանից լսել, որ դասավերելու հետք Արմենն է, իսկ գնի վերաբերյալ որոշել են ստանդարտային 3 մասնակիցներից յուրաքանչյուրին սալ 20 հազարական դոլար: Այսինքն արդյունում Գաբրիելյան Գաբրիելյանի ներկայացմամբ Արմեն Սարգսյանը համաձայնել է Տիգրան Լադրայանի ստանդարտային համար վճարել 60 հազար դոլար:

դոլարից 10 հազարը Գաբրիելյանին ինքն է վերցրել, իր իսկ խոսքերով, Գեղամ Շահբազյանի եւ Գրիգոր Գեղամյանի 10 հազար դոլար իրեն դարձ չի տրվել: Բացի այդ, Գ. Գաբրիելյանի ցուցմունքի համաձայն, ստանդարտային համար վճարված գումարից ինքն է Գ. Գեղամյանը վերցրել են 5 հազար դոլար, այսպես ասած դարձելով, եւ կիսել իրար մեջ: Դարձելով մինչ օրս չեն վերադարձրել:

յանի ստանդարտային մի քանի անգամ Գեղամն ու Գրիգորը Ադրբեյից 10 հազար դոլար են խնդրել թուրքմենստանից թունախմիկասեր բերելու եւ վաճառելու նպատակով: Իրականում, Ադրբեյի ցուցմունքի համաձայն, Գեղամն ու Գրիգորը ծախսել են 10 հազար դոլարը չկարողանալով գնալ թուրքմենստան, իսկ Գ. Գաբրիելյանին համոզել են, որ դարձել կան: Դրա համար էլ, երբ Արմեն Սարգսյանի հետ լուրջ խոսակցություն էր 60 հազար դոլարով իրականացնել Լադրայանի ստանդարտը, Գ. Շահբազյանն առաջարկել է հենց այդ գումարից էլ վերցնել 10 հազար դոլարը դարձի դիմաց:

նրեւմանը, ապա Շահբազյանը ճամառի է համարել Ադրբեյի գումարը վերցնելու մասին ցուցմունքները, ի դեպ, փիլիսոփայելով, թե ինքն էլ դեռ չէր ծածարի ցուցմունք սար, քանի որ «ճիշտ ցուցմունք սալն ամենաճիշտ բանն է»: Բանի որ ցուցմունք սալու հերթն ամբաստանյալ Արմեն Սարգսյանին էր, նախ նրան բերեցին դասարան: Այնուհետեւ դեռ է Արմեն Սարգսյանի համար ընթացվել այն ամբաստանյալների ցուցմունքները, որոնց ժամանակ ինքն հեռացվել է դասարանի դահլիճից: Սակայն Արմեն Սարգսյանը փորձեց սեղեկանալ, թե ի վերջո ինչ է դասախոսել իր երկրորդ փաստաբան Գաբրիելյանին, ե՞րբ կարող է նա մասնակցել միտքերին: Այլապես եթե Գաբրիելյանին չի գալու, ապա Արմեն Սարգսյանը զանկանում է նոր փաստաբան ունենալ: Այս հարցերը դարձելու համար Ա. Սարգսյանը դասարանից ժամանակ խնդրեց մինչեւ երեքշաբթի: Դասարանը վճռեց ընդմիջել միտք մինչեւ այսօր, ժամը 12-ը:

ԱՐԱՎԱՆԻ ՆԱՐԵԿՅԱՆԻ ՄԱՍԻՆ

Երբ ստանդարտային արդեն իրողություն էր, հաջորդ օրը, ըստ լուրջ ամբաստանյալների, Արմեն Սարգսյանը դիմել վճարել գումարը: Սակայն վճարվել է 25 հազար դոլար, իսկ մնացածը 35 հազարը, Ադրբեյի ցուցմունքի համաձայն, Արմեն Սարգսյանի վարորդի միջոցով ուղարկել է Գաբրիելյանին: Սալն: Նախաձեռնության ժամանակ ցուցմունք սալիս Գաբրիելյան Գաբրիելյանը հարցախոսվել է նաեւ Արմեն Սարգսյանի

իսկ Արմեն Սարգսյանի այն ցուցմունքի մասով, թե Բեյրութից երեք մեքենա իր թիզնետի համար ադրբեյից բերելու է Գ. Գաբրիելյանին Արմեն Սարգսյանից 25 հազար դոլար խնդրել, Ադրբեյի ցուցմունքում նշել է, որ երբեք իր թիզնետի համար Արմեն Սարգսյանից գումար չի խնդրել, Բեյրութից մեքենաներով ադրբեյի չի բերել:

Բացարձակով, թե ինչու ծերակալվելուց հետո Գաբրիելյան Գաբրիելյանին, ըստ իրեն, անմիջապես ասել է ճամբարությունը, իր ցուցմունքում նա նշել է, որ դեռ նա թաքնված ժամանակ նրան հաչիկ Ահադիյանի միջոցով սեղեկացրել են, որ բռնվելու դեպքում ինքն հանդես գա որոշեց դասավերելու: Բայց Ադրբեյի իր ճամբարությունը որոշել է ասել ճամբարությունը, քանի որ Լադրայանը

«Նոր-Մարա»-ի բժիշկների այցը Ղարաբաղ

«Նոր-Մարա» բժշկական կենտրոնի ղեկավարությունը եւ բժիշկները երկու օրվա առաջ մտնելու են Ղարաբաղի մարզերում իրենց մասնագիտական հնարավորությունների սահմաններում բժշկական օգնության որոնակի ծրագիր իրականացնել, մարզերի բնակչությանը ցուցաբերել աջակցություն օրհանության եւ սրի վիրահատության, մասնագետների վերադասարանում եւ այլ հարցերում:

Նախորդ հինգշաբթի «Նոր-Մարա» կենտրոնի ղեկավարությունը 13 բժիշկների հետ (Լիդա Մուրադյան, Տեոդոս, Վիլեն Մանուկյան օրհանության օրհանված քաղաքում, մասնագետների վերադասարանում եւ այլ հարցերում:

Նախորդ հինգշաբթի «Նոր-Մարա» կենտրոնի ղեկավարությունը 13 բժիշկների հետ (Լիդա Մուրադյան, Տեոդոս, Վիլեն Մանուկյան օրհանության օրհանված քաղաքում, մասնագետների վերադասարանում եւ այլ հարցերում:

հովանավորների (մեծական աջակցության մասին հարկավոր է լռել, ժամանակները նպատակավոր չեն, եւ ընդհատվելու են ընթացումով մոտենալ):

Նախորդ հինգշաբթի «Նոր-Մարա» կենտրոնի ղեկավարությունը 13 բժիշկների հետ (Լիդա Մուրադյան, Տեոդոս, Վիլեն Մանուկյան օրհանության օրհանված քաղաքում, մասնագետների վերադասարանում եւ այլ հարցերում:

Նախորդ հինգշաբթի «Նոր-Մարա» կենտրոնի ղեկավարությունը 13 բժիշկների հետ (Լիդա Մուրադյան, Տեոդոս, Վիլեն Մանուկյան օրհանության օրհանված քաղաքում, մասնագետների վերադասարանում եւ այլ հարցերում:

Նախորդ հինգշաբթի «Նոր-Մարա» կենտրոնի ղեկավարությունը 13 բժիշկների հետ (Լիդա Մուրադյան, Տեոդոս, Վիլեն Մանուկյան օրհանության օրհանված քաղաքում, մասնագետների վերադասարանում եւ այլ հարցերում:

Նախորդ հինգշաբթի «Նոր-Մարա» կենտրոնի ղեկավարությունը 13 բժիշկների հետ (Լիդա Մուրադյան, Տեոդոս, Վիլեն Մանուկյան օրհանության օրհանված քաղաքում, մասնագետների վերադասարանում եւ այլ հարցերում:

Նախորդ հինգշաբթի «Նոր-Մարա» կենտրոնի ղեկավարությունը 13 բժիշկների հետ (Լիդա Մուրադյան, Տեոդոս, Վիլեն Մանուկյան օրհանության օրհանված քաղաքում, մասնագետների վերադասարանում եւ այլ հարցերում:

Կուրորսային առողջարանների եւ հանգստյան սննդի հեռանկարային զարգացման ծրագրի մասին խոսեց առերես եւ սենսական զարգացման փոխնախարար Արա Գեղամյանը: Նա նշեց, որ այս ծրագիրը հնարավորություն կսա լուծելու մի բարձր խնդիրներ՝ զարգացնել ներքին եւ ներգնա զբոսաշրջությունը, համալրել համայնքների բյուջեները եւ այլն: Նախատեսվում է նաեւ մասնավորեցնել առողջարաններն ու հանգստյան սննդը՝ ձեւավորելով ներդրումային փաթեթներ: Այդ փաթեթների համար հիմնական դայանան օբյեկտի որոնքի դառնալու է լինելու:

Փոխնախարարը սեղեկացրեց, որ կանխատեսվում է 2005 թ. հասնել առողջարանների եւ հանգստյան սննդի 30-35 տոկոս ծանրաբեռնվածության: Այսօր այդ ծանրաբեռնվածությունը 1988 թ. համեմատ իջել է մոտ 40 անգամ: Ներկայումս մասնավորեցված է մոտ 70 հանգստյան սննդի եւ առողջարանների 20-25 տոկոսը: Մնացածը կամ մասնավորեցման փուլում է, կամ նախադասարանում է:

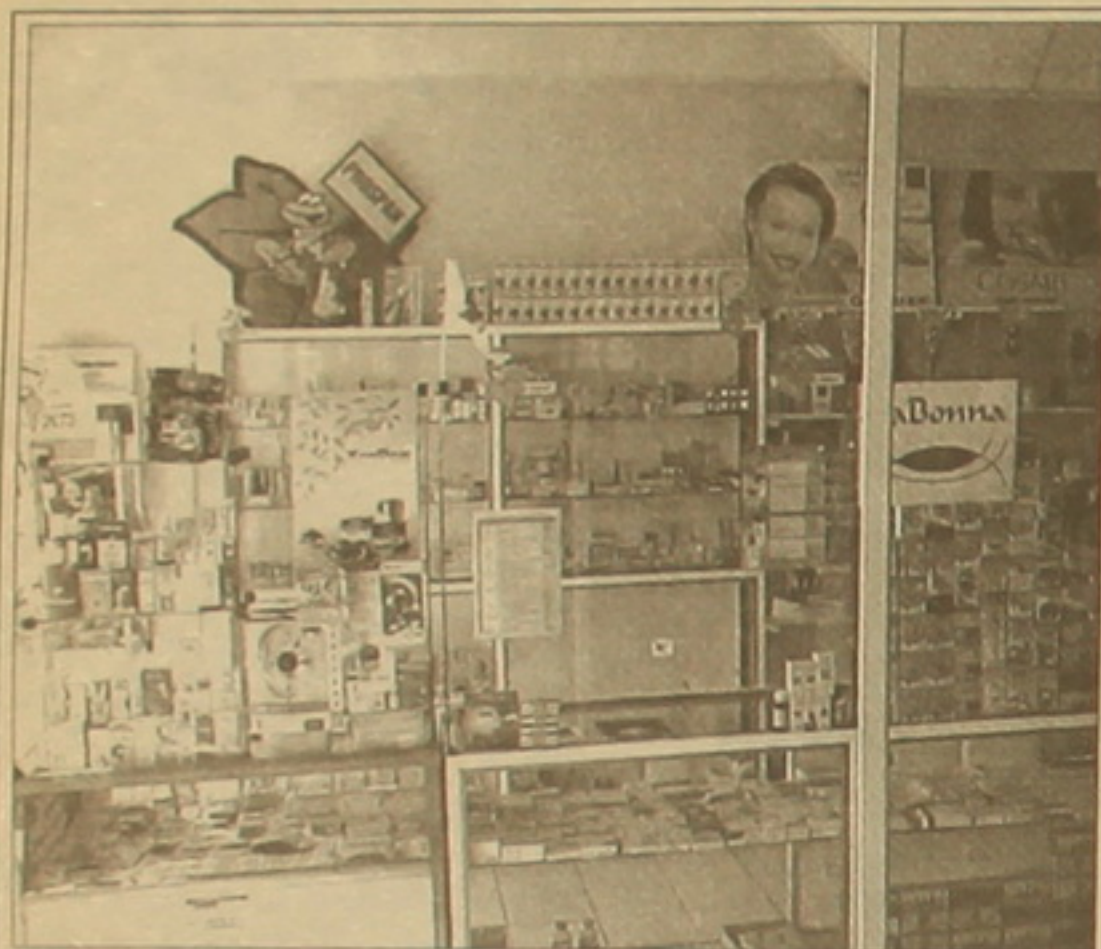

Kronen Apotheke-ի ներկայացուցիչը Հայաստանում

«Նոկի» ՍՊԸ

Kronen Apotheke-ն Հայաստանում է արդեն 11 տարի: 1992թ.-ին Kronen Apotheke-ի ներկայացուցիչ գերմանացի Դալար Խոսրովյանը եւ Մնջոյանի անվան ինստիտուտը, հիմնադրեցին «Նոկի» ՍՊԸ համաեղ ձեռնարկությունը, որն առ այսօր զբաղվում է դեղերի արտադրությամբ եւ վաճառով: Գերմանական արտադրողներն ու այդ երկրի դեղ արտադրող մի քանի ֆիրմաների հետ ունեցած դայմանագրերը ձեռնարկությանը թույլ են տալիս Գերմանիայից հումք եւ դեղագործական սարքավորումներ ներկրելով Հայաստանի ներքին շուկայի համար դեղեր արտադրել, ինչպես նաեւ մեր երկրում վաճառել այդ ֆիրմաների արտադրանքը:

Kronen Apotheke-ն հիմնականում զբաղվում է ցավազրկող եւ հակաբորբոքային դեղերի արտադրությամբ, ինչպես օրինակ Ցիտրոնոլը, Ամոկսիցիլինը, Ամոլիցիլինը, Ասդոլինը, Յոդոլոլինը եւ այլն: Դեղերի հումքը եւ դրանց արտադրության հա-

մար անհրաժեշտ բոլոր սարքավորումներն ամբողջովին ներկրվում են Գերմանիայից: Պատահաբար դեղերն առավելում են հանրառայության դեղատոմսեր:

Առայժմ դեղերի արտադրությունը կազմակերպվում է Մնջոյանի ինստիտուտի շենքում, բայց շուտով այն կտեղափոխվի Նոր Խարբերդում տեղակայված նոր տարածք, որը հիմա նորոգման փուլում է:

Ընդլայնելով իր գործունեության շրջանակը՝ արդեն երկու տարի է, ինչ Kronen Apotheke-ի ներկայացուցիչ Դալար Խոսրովյանը Հայաստանում նոր գործունեություն է սկսել՝ ներկրելով եւ արտադրելով գերմանական կոսմետիկա: «Հայկ 94» անունը կրող ձեռնարկությունը, որի հիմնադիրը Դալար Խոսրովյանն է, հանդիսանում է գերմանական Cosart եւ La Bonna կոսմետիկա արտադրող ֆիրմաների ներկայացուցիչը: Արագալույս նա դաստաստվում է սկսել նվաճել ֆիրմաների կոսմետիկ միջոցների արտադրությունը Հայաստանում:

Հասցեն՝ Երևան, Դեմ: 34 03 92 Սարգսյան 20

Գերմանական որակի չափանիշ

Գերմանական Adolf Wurt ընկերությունը հիմնվել է 1945 թվականին: Ընկերության գլխավոր գրասենյակը գտնվում է Գերմանիայի Kunzelsau-Gaisbasch քաղաքում: 58 տարվա ընթացքում երկու հոգանոց ընկերությունից այն դարձել է համար առաջինը աշխարհում մոնոստալիս աշխատանքների համար նախատեսված ապրանքների ուղղակի վաճառքի բնագավառում: Ընկերությունը ստասարկում է ավելի քան 2,2 միլիոն հաճախորդի ամբողջ աշխարհում: Այսօր Wurt Group-ն ունի ավելի քան 290 մասնաճյուղ 80 երկրներում եւ 40 հազարից ավելի աշխատակից: 2002թ.-ին ընկերության Երջանառությունը կազմել է ավելի քան 5,36 միլիարդ եվրո:

Ընկերությունն առաջարկում է ավելի քան 48 հազար անուն ապրանք մեքենաների տեխնոլոգիաներ, շինարարության, արդյունաբերության, փայտամշակման եւ մոնոստալիս աշխատանքների բնագավառներում: Դրանք են ձեռքի, էլեկտրական եւ օդով աշխատող գործիքներ ու սարքավորումներ, փմիական, խնամքի, մաքրման ու շինարարական ապրանքներ, կահույքի ախտաբույժներ, օարժիչի, սրանսմիսիոն եւ արդյունաբերական յուղեր, ֆայլուղեր, մանեկներ, ամրակային դեղատոմսեր եւ այլն: Ընկերության առանձնահատկություններից մե-

կն այն է, որ այն աշխատում է միայն իր մասնաճյուղերի միջոցով, առաջարկում միայն որոշիտիոնալ գործիքներ ու ապրանքներ՝ ուղղակիորեն աշխատելով վերջնական օգտագործողների հետ:

Wurt Group-ը Հայաստանում ներդրում կատարած գերմանական առաջին ընկերություններից է: Այստեղ այն իր մասնաճյուղը հիմնադրել է 1997թ.-ի նոյեմբերին: Սկզբնական Երջանում աշխատելով հիմնականում Երևանում ընկերությունը շուտով է մտել ավստրիականների ստասարկման համար նախատեսված ապրանքատեսակներու ակտիվ մարկետինգով: Լավ սկիզբը թույլ տվեց ընդարձակվել ու ներգրավել այլ բնագավառներ՝ փայտամշակում, արդյունաբերություն եւ շինարարություն: Առաջին տարիների հաջող գործունեության արդյունքում 2002 թ.-ին, 2001-ի համեմատ, գրանցվել է վաճառքի ավելի քան 54 տոկոսի աճ: Մեր հաճախորդների աշխարհագրությունն այժմ ներառում է Հայաստանի տարածքի մոտ 50 տոկոսը: Wurt ապրանքանիշը դարձել է լավ ճանաչված եւ շուկայում սկսել է ընդունվել որպես որակի խորհրդանիշ:

Մեր թիմը նախատեսված աշխատանքներ է երկարաժամկետ եւ կայուն կորորակիվ հարաբերությունների հաստատման ուղղությամբ մեքենաների ստասարկման, փայտամշակման, շինարարության, հեռահաղորդակցման, սննդի, խմիչի եւ այլ արտադրությունների բնագավառներում: Մեր հաճախորդները բարձր են գնահատում թե մեր ապրանքների որակը, թե մեր կողմից մատուցվող ծառայությունները:

Հասցեն՝ Երևան, Տիգրան Սեծի 63,
հեռ.: 55 99 70, 55 99 71
ֆախ: 55 99 72
էլ. փոստ: info@wurt.am

VISSMANN

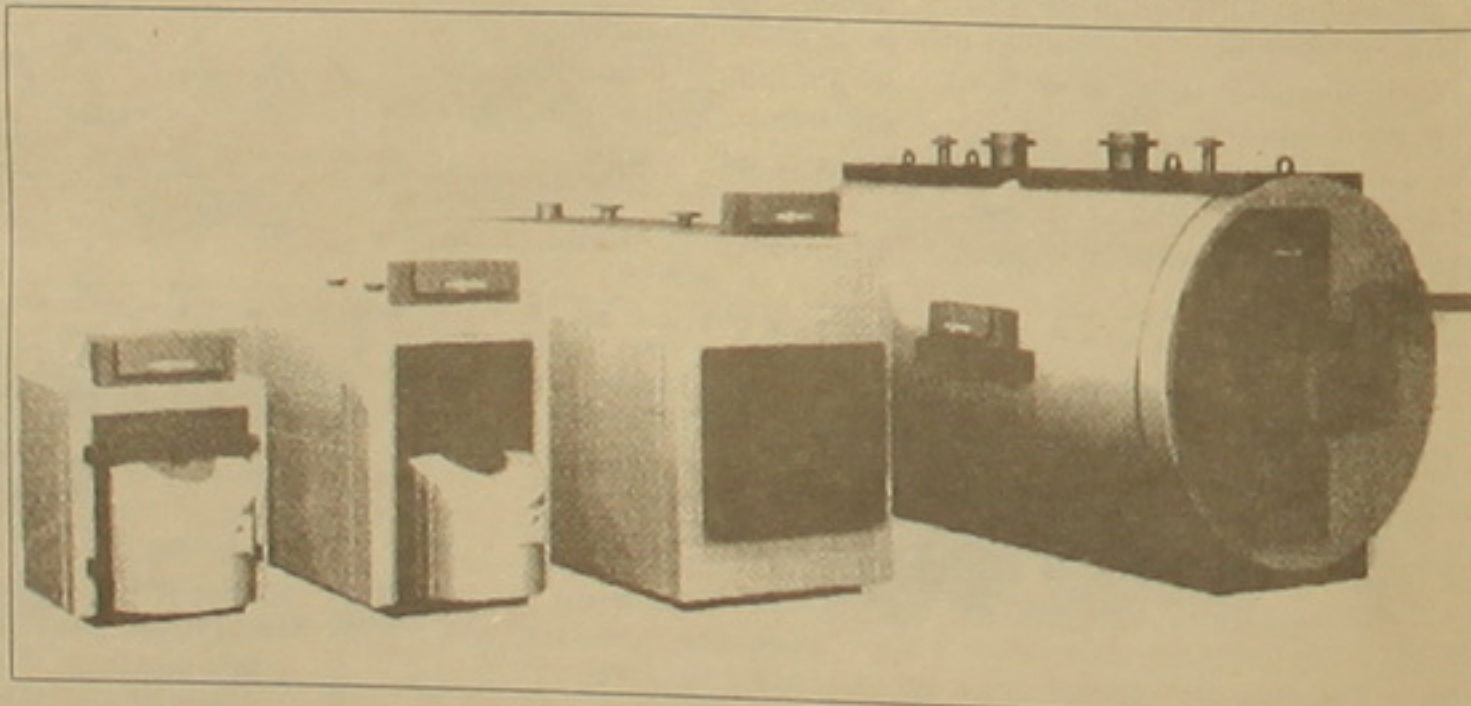
ԸՆԿԵՐՈՒԹՅԱՆ ՊԱՇՏՈՆԱԿԱՆ

ՆԵՐԿԱՅԱՑՈՒՑԻՉԸ ՀԱՅԱՍՏԱՆՈՒՄ

«ԿԱՆԱՅԱՆ ԵՎ ԿՈ.» ՍՊԸ

Գերմանական Viessmann ընկերությունը ջերմոցման կաթսաների արտադրությամբ զբաղվում է 1917թ.-ից: Այն հիմնադրվել է Յոհան Վիսմանի կողմից: Այսօր ընկերությունը գլխավորում է նրա թողը՝ Մարտին Վիսմանը: Ընկերությունն արտադրում է 1,5-ից մինչև 15 հազար կվտ հզորությամբ գազով եւ դիզելային վառելանյութով աշխատող կաթսաներ: Viessmann -ի արտադրանքի տարեկան Երջանառությունը կազմում է մեկ միլիարդ դոլար: Ընկերությունն ունի մոտ 7000 աշխատող, երկու գործարան Գերմանիայում, որոնցից խոշորագույնը Բեռլինում, մյուսը՝ Ալեմ-

դոլֆում, եւ մեկ գործարան Ֆրանսիայում: Viessmann -ը ներկայացուցչություններ ունի նաեւ աշխարհի 36 երկրներում: Երկու տարի մեկ անգամ Ֆրանկֆուրտ քաղաքում անցկացվող հեղինակավոր ցուցահանդեսում (ISH), որին մասնակցում են ջերմոցման սարքավորումներ արտադրող խոշորագույն ֆիրմաներ, արդեն հինգերորդ անգամ անընդմեջ Viessmann -ը ճանաչվում է լավագույնը: Գաղտնիք այս ֆիրմայի արտադրության կաթսաների հասուկ ներքին կառուցվածքն է, որը լիցքավորված է Գերմանիայում: Այլ ֆիրմաների կաթսաների համեմատ, սրանք 30-40 տոկոսով տնտեսում են ծախսվող վառելանյութը:

1999թ.-ից Հայաստանում Viessmann ֆիրմայի լիցենզիայով ներկայացուցիչն է «Կանայան եւ Կո.» ՍՊԸ-ն, որի հիմնադիր եւ սեփականատեր Բագրատ Կանայանը Viessmann -ի հետ իր համագործակցությունը սկսել է դեռ 1996թ.-ին: Այս տարիների ընթացքում ընկերությունը բազմաթիվ աշխատանքներ է իրականացրել: Դրանցից առանձնապես մեծ դեր է խաղում Գիտությունների ակադեմիայի կաթսայատեսակը, «Ջրաշխարհ» համալիրի ջերմոցման համակարգը, «Պրոմեթեա» ֆիրմայի գլխավոր գրասենյակը, Հայ օգնության ֆոնդի կաթսայատեսակը եւ այլն: Օր-օրի ավելանում է «Կանայան եւ Կո.» ընկերության լիցենզիայով կաթսայատեսակները եւ մոնոստալիս աշխատանքներով զբաղվող 30-40 հոգանոց անձնակազմն արդեն սկսում է չքավարարել: Հիմնադիր-սնտերն Բագրատ Կանայանը ցավով նշում է, որ իրեն աշխատուժի կարի ունեն, իսկ այդ բնագավառի մասնագետներ, ինչպիսիք են, ասենք, եռակցողի մասնագիտությունը, այսօր Հայաստանում ցածր է: «Կանայան եւ Կո.» ընկերության աշխատակիցները տարեկան 1-2 անգամ գործուղվում են Viessmann ընկերության մայր գործարան նոր տեխնիկային ծանոթանալու ու դրա ղեկավարման նոր մեթոդները սովորելու նպատակով: Այստեղ մասնագետները հնարավորություն են ունենում ծանոթանալու նաեւ տեխնիկայի մոնոստալիս նոր մեթոդներին: Իրենց հերթին տարեկան 1-2 անգամ Հայաստան են գալիս նաեւ Viessmann -ի ներկայացուցիչները՝ տեղում ստուգելու «Կանայան եւ Կո.» ընկերության կողմից կատարվող աշխատանքները: Մինչ այժմ «Կանայան եւ Կո.»-ն ամեն անգամ հաջողությամբ վերահաստատում է Viessmann -ի սարքավորումները մոնոստալիս իր բացառիկ իրավունքը:

Նշենք, որ այս ընկերությունը հիմնական ուղղությամբ զբաղվում է հենց մոնոստալիս աշխատանքների որակի վրա: Այն դեպքում եւ համադաստիսանի Viessmann-ի կողմից սահմանված չափանիշներին, քանի որ ֆիրման դրա համար 2 տարվա երաշխիք է տալիս: Ի դեպ, Viessmann -ի սարքերի երաշխիքային տեղադրում իրականացնելու իրավունք Հայաստանում ունի միայն «Կանայան եւ Կո.» ընկերությունը: Իսկ երաշխիքը տալիս է Viessmann-ի գործարանը:

Ավելացնենք, որ «Կանայան եւ Կո.» ՍՊԸ-ն հանդիսանում է նաեւ այնպիսի գերմանական ընկերությունների ներկայացուցիչը, ինչպիսիք են Kampmann-ը եւ AL-KO-ն, որոնք արտադրում են օդի սափացման եւ սառեցման համակարգեր, ինչպես նաեւ ARI-ն, որը զբաղվում է ամրանների արտադրությամբ:

Հասցեն՝ Երևան, Հակոբ Հակոբյան 7, քմ. 31
Հեռ./ֆախ: 27 33 11, 27 28 60
էլ. փոստ: v-kanayan@nellsys.am

«Թալիսման» ՄՊԸ

WELLA AG-ի ներկայացուցիչը Հայաստանում

Գլխավոր *süortin`* Արտին Արաջյան

«Վելլա» գերմանական ընկերությունը Հայաստանում է արդեն 7 տարի: Այն արտադրում է դարազաներ, որոնք անհրաժեշտ են մազերի լավագույն խնամքի ու վարսահարդարների աշխատանքի համար: Ընկերության նպատակն է սարեց-սարի բարձրացնել վարսահարդարման մակարդակը եւ ստանդանդն ուժեղացնել: Մակայն ընկերության գործունեությունը այդպիսով չի սահմանափակվում:

Հայաստանում «Վելլա» ընկերության ներկայացուցիչն է «Թալիսման» ՄՊԸ-ն: Շուրջ մեկ տարի է, ինչ երեւանում գործում է «Վելլա»-ի մասնագիտացված խանութը, որը գտնվում է Խանջյան 39 հասցեում:

Այստեղ կարելի է գտնել նաեւ վարսավորի աշխատանքի համար անհրաժեշտ գործիքներ եւ այլ դարազաներ: Խանութը դարբերական շուկայի միջոցով ծանոթացնում է իր ստանդարտներին գնորդներին ու վարսավորացուներին, «Վելլա»-ի սարքեր արդարաճանաչելի հետ: Իսկ խանութում տեղադրված հասուկ զամբյուղի տեսակն է կարելի է ծեփ բերել գեղջ գներով:

«Վելլա»-ն ունի նաեւ իր ուսումնական կենտրոնը, որը գտնվում է Թամանյան 2 հասցեում: Շուտով ընկերությունը կունենա նոր առավել ընդարձակ ու հարմարավետ

սրահ: Այժմ «Վելլա»-ն իր սեմինարներն ու դասընթացները կազմակերպում է «Վիվա» գեղեցկության սրահում: Գործող վարսահարդարներն այստեղ հնարավորություն ունեն վերադասարանները մասնակցելով ամենաբարձր սեմինար-դասընթացների: Իսկ սկսնակների համար «Վելլա»-ն անցկացնում է եռամսյա դասընթացներ: Վարսահարդարման գործում մասնագիտացող այնպիսի հասնություններ, ինչպիսիք են «Եվա» ուսումնական կենտրոնը, թիվ 24 ուսումնարանը եւ Ալյունցի անվան վարժարանը, վերադասարանում են իրենց վարսահարդար-ուսուցիչներին «Վելլա»-ի օգնությամբ: Սեմինարներն ու դասընթացները վարում են «Վելլա»-ի կողմից դասարանային մասնագետները, այդ թվում գերմանական վերադասարանները եւ «Վելլա»-ի կողմից արտոնագրված վարսահարդար Կասրին Գեոկչյանը, որը «Թալիսման» ՄՊԸ-ի ակտիվ աշխատանքի շնորհիվ առաջիններից մեկն է ԱՊՀ երկրներում: Դա է դասճանաչող, որ վարսասանի եւ Ուրբեկյանի վարսահարդար-ներկայացուցիչները «Վելլա»-ի կողմից գործուղվեցին մեզ մոտ վերադասարանները: Այս տարվա մայիսին «Վելլա»-ի Հայաստանի ներկայացուցիչների հինգ հոգանոց խումբը մասնակցել է Մոսկվայում կայացած «Wella Color» կոնգրեսին, ուր ներկայացված էին Trend Vision 2003-ի բոլոր մրցա-

նակակիրները:

«Վելլա»-ն մասնակցում է նաեւ բարեգործական ակցիաների: Անցյալ տարի «Վելլա»-ի վարսահարդարները բարեգործական միջոցառում են անցկացրել Վանաձորի մանկական երեխաների համար: Անցյալ տարվա օգոստոսին «Ջրաշինարհում» «Վելլա»-ի կազմակերպած միջոցառման ժամանակ իրենց շնորհակալություն են ցուցադրել 13 գեղեցկության սրահներ: Այս տարի մասնակցող միջոցառում տեղի կունենա հոկտեմբեր ամսին: Հետագայում դասճանաչող արտասանից հրավիրված հյուրերն են, որոնք մայիս սեմինար-դասընթացները կանցկացնեն, առաջ, հոկտեմբերի 28-ին կմասնակցեն շուկայի, ուր «Վելլա»-ի հետ

աշխատանք լավագույն 3 վարսավորացուները, ինչպես նաեւ որոշ հրավիրված վարսահարդարներ բեմի վրա կներկայացնեն իրենց աշխատանքները: Մեկաբարձր սեմինար-դասընթացները կանցկացնի «Վելլա»-ի առաջատար սիլիկոն-վարսահարդար Լուիս Գունտերը:

Ուրախակի է նաեւ, որ ադրանների ստանդանդն ամենաբարձր Հայաստանում սարեց-սարի ավելանում է: Դա խոսում է այն մասին, որ մեր հայրենակիցների սոցիալական վիճակը բարելավվում է, իսկ երիտասարդները ցանկանում են ավելի ժամանակակից լինել:

Տեսքեր՝
Երեւան, Խանջյան փող. 39/1
հեռ.: 56 06 57
էլ. փոստ: talis@arminco.com

Schwarzkopf & Henkel ֆիրմայի հայաստանյան ներկայացուցչություն

Ներ ենք փնտրում: Սեր փիլիսոփայությունն է մորթիստիոնալ համազորակցությունը, եւ դա այն է, ինչը մեզ տարբերում է մյուսներից: Սեր կարգախոսն է PASSION FOR HAIR կիր մազերի հանդեպ: Յուրաքանչյուր օր ապրել նոր կյանքով, ֆանի որ այն ամենը, ինչը բխում է սրտից, փոխանցվում է այլ սրտերի:

Schwarzkopf & Henkel ֆիրման Հայաստանում դաստնամոտես ներկայացված է 1997թ.-ից: 2001 թվականից Հայաստան է ներմուծվում նաեւ մորթիստիոնալ վարսահարդարման սրահների համար նախատեսված բարձրորակ ադրանախանութային: Ֆիրման հայ ստանդարտին է ներկայացնում մազերի հարդարման, խնամքի, ինչպես նաեւ մաշկի խնամքի բարձրորակ միջոցներ: Իսկ այնպիսի ադրանախանութային, ինչպիսիք են Schauma, Taft, Palette, Gliss Kur, Fa, սիրված եւ ճանաչված են իրենց բարձր որակի, լայն տեսականու եւ ստանդարտի համար կազմակերպող բազմաթիվ միջոցառումների շնորհիվ: Ինչպես նախորդ տարիներին, 2003 թվականին էլ, ֆիրմայի հայաստանյան ներկայացուցչության աջակցությամբ անցկացվեցին մի քանի միջոցառումներ: Ողջ ամառվա ընթացքում Fa ադրանախանութային երկրորդական մասնակցեցին Դեմի Անթալիա Fa-ի հետ ակցիային, որի ընթացքում հազարավոր մասնակիցներ արժանացան Fa ի կողմից սահ-

մանված բազմաթիվ նվերների եւ անակնկալների, իսկ ամենաերջանակները իրենց հանգիստն անցկացրեցին Անթալիայում:

2003 թվականին, ինչպես նաեւ նախորդ 3 տարիների ընթացքում, Հայաստանում անցկացվեց երեխաների օգնության ծրագիր, որի շնորհիվ նախատեսվեցին սոցիալապես անապահով ընտանիքների 150 երեխաներ ենթարկվեցին բժշկական հետազոտության եւ իրենց 14-օրյա ամառային հանգիստն անցկացրեցին Ծաղկաձորի «Սեւան» ճամբարում:

Արձակուրդ Ծաղկաձորում:

Schwarzkopf & Henkel ֆիրմայի հայաստանյան ներկայացուցչությունը շնորհակալություն է ցուցաբերում ժողովրդին ազգային տնտեսական կարողությունների ցանկանում հետազոտությանը եւ վերելք:

Տեսքեր՝
Երեւան 375012, Փափազյան 17,
հեռ.: 22 45 18 :
Ֆախս՝ 27-16-90
էլ փոստ: cleo@netsys.am

ԳԵՐՄԱՆԻԱՆ ԱԿԱՐՆԵՐՈՎ

Տեսարան.
Հոկտեմբերի 3-ին նվիրված տոնախմբությունից

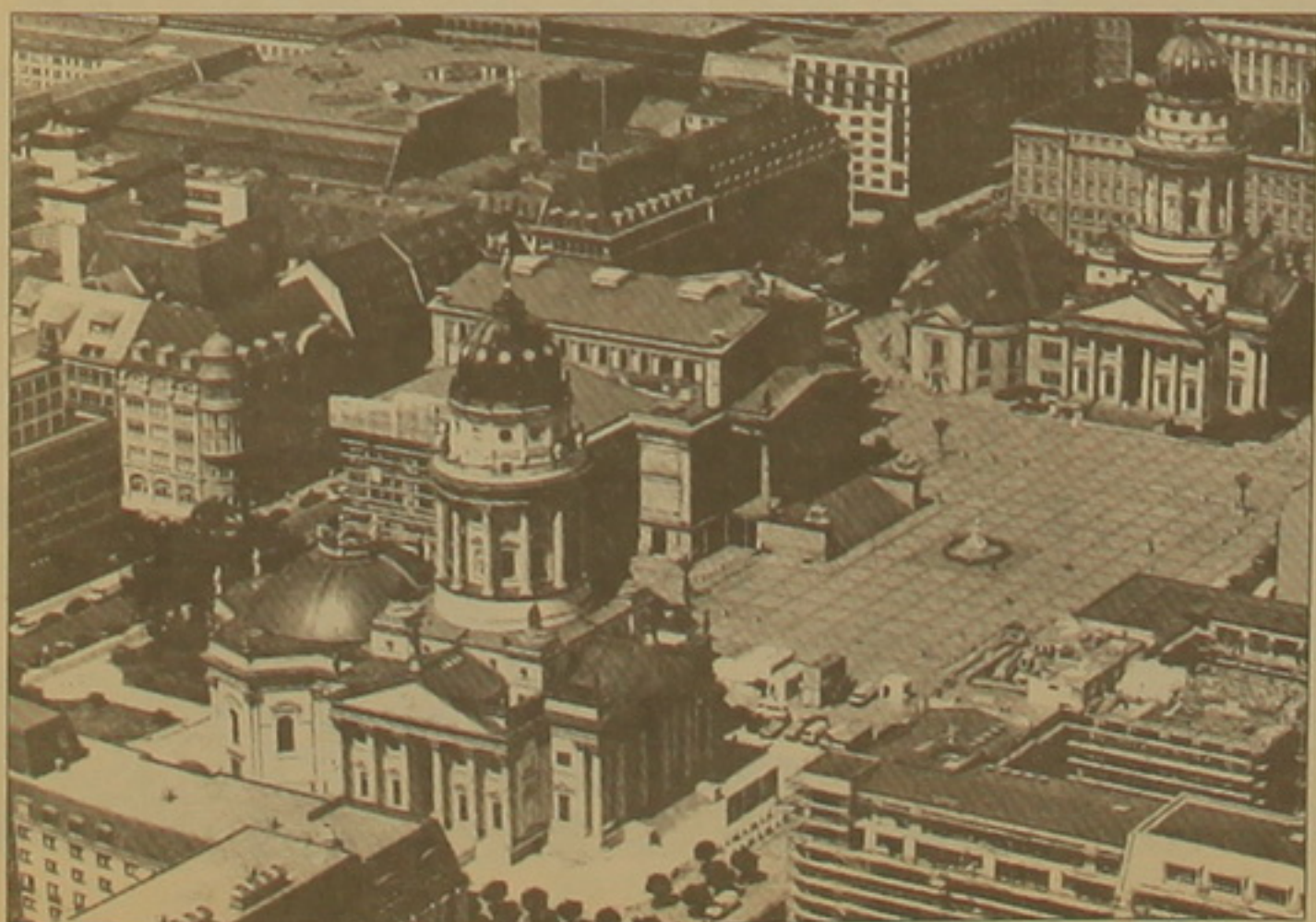
Հոկտեմբերի 3-ին նվիրված
տոնակատարություն Ռախիսթրաֆի շենքի առջև

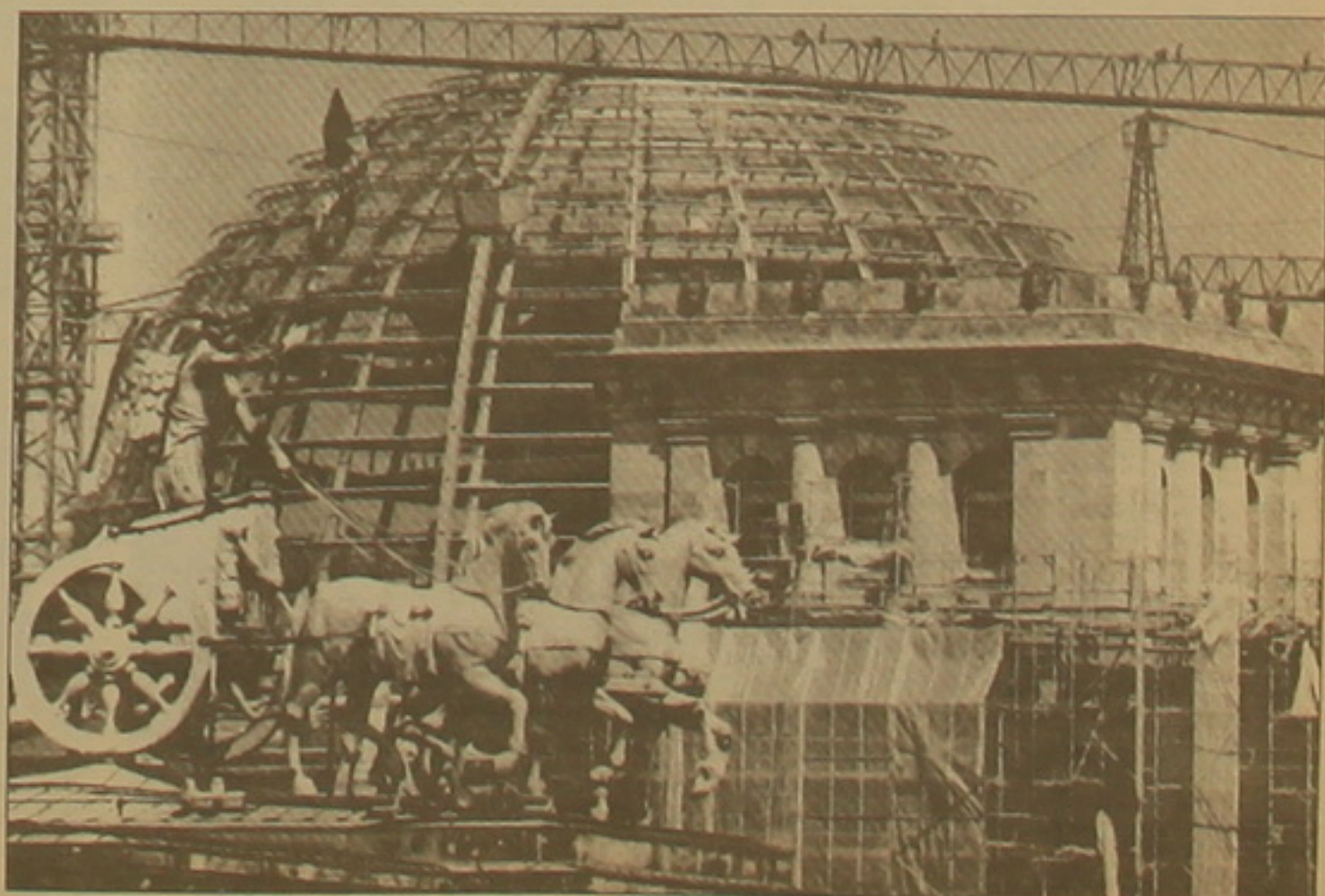
ԳԴՀ նախագահ Յոհաննես Ռաունդ որդունում է ԳԴՀ կանցլեր Գերհարդ Շրյոդերին

ԳԴՀ-ում ՀՀ դեսպան Կարինե Ղազինյանը եւ ԳԴՀ նախագահ Յոհաննես Ռաունդ:

Տեսարան Բեռլինից

Վերակառուցվող Բեռլին

ԳԵՐՄԱՆԻԱՆ ԱԿԱՐՆԵՐՈՎ

Սանտուսի

Բեռլինյան Դոմ

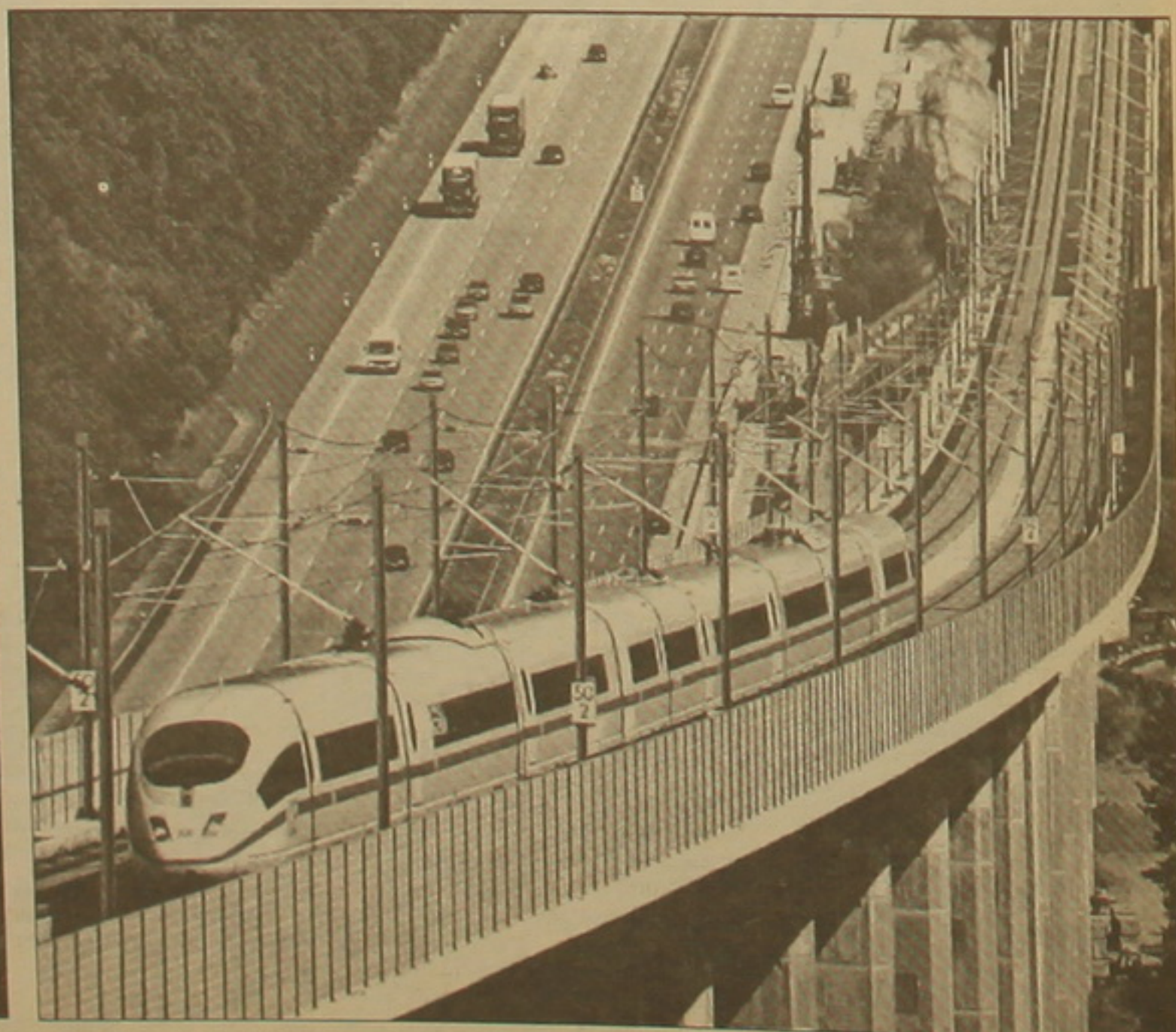
Ռյուզեն կղզի

Մայնի Ֆրանկֆուրտում Եվրոպական ֆինանսական կենտրոն

Բալթիկ ծով

Գերմանիայի երկաթուղին

Գերմանական ծրագրերը Հայաստանում

Վերականգնման վարկերի հաստատությունը (KfW) որոշեց կորորացնել ընկերությունը ստեղծվել է 1948 թ-ին «KfW-ի մասին օրենքի» համաձայն եւ հանդիսանում է Գերմանիայի զարգացման բանկը: 1960-ական թվականներից սկսած այն իրականացնում է նաեւ զարգացող երկրների սոցիալ-սնտեսական խթանմանն ուղղված միջոցառումները: Գերմանիայի ծրագրեր: Կանոնադրական կառուցվածքը կազմում է մոտ 6 մլրդ եվրո, որը բաժանված է Գերմանիայի Գաճնային Հանրապետության կառավարության (80%) եւ Գերմանիայի սարածային կառավարությունների (20%) միջեւ: Ունենալով 260 մլրդ եվրո հաւելեւոյան գումար KfW-ն հանդիսանում է Գերմանիայի խոշորագույն բանկերից մեկը:

1960-ական թվականների սկզբից KfW-ն խրախուսել է Գերմանիայի գործընկեր երկրների զարգացումը արժանալի վարկերի (40 տարի մարման ժամկետով, որից 10 տարին՝ արժանալի 0,75% տարեկան տոկոսադրույով) եւ դրամաւորների սրամարման միջոցով ֆինանսավորելով շուրջ 5000 ծրագիր:

սնտեսության առանձին ոլորտների կառուցվածային փոփոխությունները: Հայաստանի եւ Գերմանիայի միջեւ ֆինանսական համագործակցությունը սկիզբ է առել 1995թ-ին Լեռնային Ղարաբաղի հակամարտության շուրջ հրադադարի վերաբերյալ դրամաւորվածության ձեռքբերումից հետո: KfW-ի գրասենյակը Երևանում հիմնադրվել է 1998թ-ի հոկտեմբերին: Մինչ օրս Գերմանիայի կառավարությունը գերմանա-հայկական ֆինանսական համագործակցության ծրագրերի իրականացման համար հատկացրել է մոտ 107,5 մլն եվրո: Ընդհանուր առմամբ, ֆինանսական համագործակցության ծրագրերը բաժանվում են երկու մասի. երկրորդ ֆինանսական համագործակցության ծրագրեր եւ Գերմանիայի սնտեսական համագործակցության եւ զարգացման դաճնային նախարարության «Կովկասյան նախաձեռնության» շրջանակներում Հարավային Կովկասի երեք երկրներում իրականացվող սարածաբանային ծրագրեր: Գերմանիայի եւ Հայաստանի միջեւ ֆինանսական համագործակցությունը կենտրոնացված է

առմամբ 17,9 մլն եվրոյի վարկային միջոցներ: Արդյունքում ամբողջությամբ վերականգնվել են դեռեւս 1936թ-ին Երևանում հանձնված 102 մլն ընդհանուր հզորությամբ Քանախի հիդրոէլեկտրակայանի 5-րդ եւ 6-րդ հիմնական հիդրոագրեզաները՝ յուրաքանչյուրը 25

«Տարածաբանային էներգետիկ համագործակցության» նոր ծրագրեր: Չբանասկարածման եւ կոյուղու համակարգերի վերականգնման ընդգրկված նախատեսված է երկու ծրագիր: KfW-ի եւ ՀՀ կառավարության կողմից իրականացված համատեղ հետազոտության արդյունքում

մեծ հաջողությամբ իրականացվում է «Փոքր եւ միջին մասնավոր ձեռնարկատիրության աջակցման ծրագիրը» (Գերմանա-հայկական հիմնադրամ): Նախատեսված են ընդհանուր առմամբ 16,7 մլն եվրո վարկային եւ 2,7 մլն եվրո դրամաւորային միջոցներ: ՀՀ կենտրոնական բանկի հետ համատեղ ստեղծվել է վերաֆինանսավորվող հիմնադրամ, որից Հայաստանի որակավորումը ստացած առեւտրային բանկերը համադասախան մասնաբաժիններ ստանալով, մասնավոր միկրո եւ փոքր ձեռնարկություններին սրամարդում են գործարար վարկեր: Այս ծրագրում ունի երկու նպատակ. առաջին հերթին զարգացնել Հայաստանի բանկային համակարգը, սրամարդելով սեյնիկական եւ խորհրդակական աջակցություն, ինչը կըլված է բարելավելու միկրո եւ փոքր ձեռնարկություններին սրամարդվող ֆինանսական ծառայությունները: Մյուս կողմից, հիմնական նպատակն է խթանել Հայաստանի սոցիալ-սնտեսական զարգացումը ամբողջով մասնավոր ձեռնարկությունների գործունեությունն ու ստեղծելով նոր

Քանախի ՀԷԿ-ի բացումը՝ 10-ը հունվարի 2003թ.

(KfW) Վերականգնման վարկերի հաստատության գործունեությունը Հայաստանում

Վանո եւ Վանանոր-2 բարձրալուծ ենթակայանների Երևանի արևմտյան շրջանում: Զարգացումը 3 հուլիսի 2003թ.

Սոցիալական, սնտեսական եւ արդյունաբերական ենթակառուցվածքներում ներդրումների, բնապահպանական եւ բնական ռեսուրսների արդյունավետ օգտագործման, ինչպես նաեւ իրականացվող ծրագրերի շրջանակներում խորհրդակցական ծառայությունների համար հատկացվող միջոցները սրամարդում են Գերմանիայի սնտեսական համագործակցության եւ զարգացման դաճնային նախարարության (BMZ) կողմից: Որոշեց գլխավոր գործակալ KfW-ն Գերմանիայի կառավարության անունից կառավարում է վերը նշված ծրագրերը (ֆինանսական համագործակցություն)՝ սնտեսական եւ զարգացման հաղափականության սեսակցություններից գնահատելով ծրագրերի ֆինանսավորման նպատակահարմարությունը, աջակցելով գործընկեր երկրի ծրագրի իրականացման գործում, գնահատելով ծրագրերի հաջողությունը դրանց ավարտից հետո:

Վերը նշված համագործակցության նպատակն է գործընկեր երկրներում բնակչության կենսապայմանների բարելավումը, մասնավորապես անապահով խավի կենսագործունեության համար անհրաժեշտ դրամաւորների ստեղծումը: Ֆինանսական համագործակցության գլխավոր խնդիրներից է երկրի կառուցվածային բարեփոխումների օժանդակելը: Դա արվում է ուղղակիորեն ֆինանսավորելով երկարաժամկետ ներդրումային ծրագրերը, ինչպես նաեւ անուղղակիորեն խրախուսելով մակրոսնտեսական եւ

հինգ ոլորտներում. էներգետիկա, խնելու ջրամատակարարում ու ջրափոխանում, ֆինանսական եւ մասնավոր հատկապես խրախուսում, առողջապահություն եւ բնապահպանություն:

Այստեղ հարկ է նշել, որ երկու երկրների միջեւ միջկառավարական բանակցությունների ընթացքում ձեռք է բերվել դրամաւորվածություն առաջիկա տարիներին ֆինանսական համագործակցության միջոցառումները հատկապես ֆինանսական ու մասնավոր ոլորտի եւ խնելու ջրամատակարարման ու ջրափոխանման ոլորտների վրա կենտրոնացնելու մասին:

Գերմանա-հայկական երկրորդ ֆինանսական համագործակցությունը սկիզբ է առել «Փախսականների օգնության անհետաձգելի ծրագրով», որի դրամաւորի ընդհանուր գումարը կազմել է 2,56 մլն եվրո: Ծրագրի շրջանակներում 1996-1997թթ. երեսնամեծ շրջաններում կառուցվել են ընդհանուր առմամբ 250 երկրակառուցման սնտեսական հարակից ենթակառուցվածքներ (մասնավորապես՝ մեկ առողջապահական կետ, ջրաօժեր, կոյուղի, էներգահաղորդիչ գծեր, ճանապարհներ) դրանով իսկ նպաստելով Հայաստանի այդ շրջաններում սոցիալական կայունության ամրապնդմանը:

Հաջողությամբ ավարտված մեկ այլ ծրագիր է «Էներգետիկային անհատալ օգնության ծրագիրը» (Քանախի հիդրոէլեկտրակայանի վերականգնում), որի իրականացման համար սրամարդվել է ընդհանուր

մլն հզորությամբ, նորացվել եւ ժամանակակից դաճանքներին են համարատասախանցվել կայանի բնական գործունեությունն առաջիկա շրջաններում, ինչպես նաեւ ավելացվել է էլեկտրաէներգիայի արտադրության հնարավորությունը եւ արդյունավետությունը: Հանրապետության նախագահի կողմից հիդրոէլեկտրակայանի հանդիսավոր բացման արարողությունը տեղի է ունեցել 2003թ. հունվարի 10-ին:

2003թ-ի հուլիսի սկզբին Երևանում հանձնված էներգետիկայի ոլորտում երկրորդ խոշոր նախագիծը «Հոսանքահաղորդիչ համակարգի վերականգնման ծրագիրը», որի ֆինանսավորման ծավալը կազմել է 14,1 մլն եվրո: Ծրագրի միջոցներով վերականգնվել են Վանո եւ Վանանոր-2 բարձրալուծ ենթակայանները դրանով իսկ նպաստելով Հայաստանի առավել սեր հնտեղմանը սարածաբանային էներգահաղորդման համակարգին եւ հարեան երկրների հետ էլեկտրաէներգիայի առեւտրին, մասնավորապես ավելացնելով Հայաստանից Կասսան էլեկտրաէներգիայի արտահանման հնարավորությունները: Ծրագրի շրջանակներում խնայվել է շուրջ 4 մլն եվրո, որով հնարավոր է դարձել երրորդ Ալավերդի-2 ենթակայանի վերականգնումը, որը նախատեսվում է սկսել 2004թ-ի կեսերին:

Ի լրումն վերոհիշյալ ծրագրերի, այս ոլորտում «Կովկասյան նախաձեռնության» շրջանակներում նախատեսվում է իրականացնել նաեւ

նոր ծրագրեր, որ այս ոլորտում իրավիճակը համեմատաբար ծանր է Արմավիրի մարզում: Ուստի որոշվել է առաջին ծրագիրը սկսել հատկապես այդ մարզում, իսկ հետագայում մասնաշրջանային ծրագրեր իրականացնել նաեւ 1988թ. երկրաշարժից տուժած Հայաստանի հյուսիսային շրջաններում: Նախատեսվել է 12,8 մլն եվրո վարկային եւ 1,3 մլն եվրո դրամաւորային միջոց: Այդ ծրագրի իրականացումն արդեն սկսվել է: Միաժամանակ նախատեսված է փոփոխել ծրագրերի շրջանակներում վերականգնվելու են խնելու ջրամատակարարման եւ կոյուղու համակարգերը: Միաժամանակ գլխավոր խնդիրներից է նշված մարզերի բնակիչների համար ապահովել ջրային ոլորտի ծառայությունների դասակարգման ավարտի եւ կանխել ջրից առաջացող համաճարակները: Բացի վերը նշվածից, ԵԵԿ է դրվում ոլորտի կառուցվածային եւ ֆինանսական բարեփոխումների ու դրա առողջացման վրա խոսքը մասնավորապես ջրամատակարարման եւ ջրափոխանման համակարգերի առաջնորդմանը մասնավորապես Կասսանի շրջանում: ԿfW ներգրավման մեկ այլ ոլորտ է ֆինանսական եւ մասնավոր հատկապես: Այս աստիարակում 1999թ-ից

առաջատարներ: Ծրագիրը ինչպես հայկական, այնպես էլ գերմանական կողմից բազմիցս գնահատվել է որոշեց անենահաջողվածներից մեկը: Այն ունի նաեւ ԵԵԿ մեծ սոցիալական նշանակություն, քանի որ դրա իրականացման արդյունքում ստեղծվել է ավելի քան 2500 նոր աշխատատեղ եւ դաճանակվել գոյություն ունեցողների առավելագույն 6-7 հազարը:

Այս ոլորտում նախադասարանվում է նաեւ «Ավանդների երաճարակում հիմնադրամ» ծրագիրը, որի ֆինանսավորման ծավալը կկազմի 3,5 մլն եվրո վարկային եւ 0,5 մլն եվրո դրամաւորային միջոցներ, ինչպես նաեւ «Վարկերի երաճարակներ հիմնադրամ» ծրագիրը, որի ընդհանուր բյուջեն է 4,3 մլն եվրո դրամաւորային միջոց:

Առողջապահության ոլորտի ծրագրերն են «Բժշկական սարավորումների մատակարարում» դրամաւորային ծրագիրը 2,56 մլն եվրո բյուջեով, որի շրջանակներում Հայաստանի չորս ընտրված հիվանդանոցներին կմատակարարվեն, դրանցում կսեղադրվեն եւ կառուցվեն նորակառուցված բժշկական սարավորումներ, ինչպես նաեւ «Տուբերկուլոզի դեմ դայարի»՝ սարածաբանային դրամաւորային ծրագիրը («Կովկասյան նախաձեռնության» շրջանակներում), որի գումարն է 225 մլն եվրո:

Հայաստանում KfW-ի ներգրավման վերջին ոլորտը բնապահպանությունն է: Այս բնագավառում «Կովկասյան նախաձեռնության» շրջանակներում ներկայումս նախատեսվում է «Բնության եւ կենսաբազմազանության դաճանման» սարածաբանային ծրագրի իրականացումը Հայաստանի հյուսիսարեւմտյան հատվածում:

Բացի վերը նշված ոլորտներից ու ծրագրերից, KfW-ն Հայաստանին է սրամարդել 3,3 մլն եվրո ընդհանուր գումարով դրամաւորի՝ «Փորձագետների եւ ուսումնասիրությունների հիմնադրամ» ստեղծելու համար: Այս միջոցներն ուղղվում են երկրորդ ֆինանսական համագործակցության ներդրումային ծրագրերի նախատեսարանային աջակցության ֆինանսավորմանը, նպաստելով այդ ծրագրերի համար նախատեսված վարկային միջոցների առավել նպատակային օգտագործմանը:

Տարածվել էրևան, Մաճսոցիի դղ. 54/23
 Գե. 58 35 56
 Հախ. 52 25 53
 էլ. փոս. k.gevorgyan@netsys.am

ՄԱԳԱՏԷ-ի փորձագետները ժամանեցին Իրան

Տեսչական ստուգումներ իրականացնելու և իրանցի դաստիարակության անձանց հետ բանակցելու նպատակով երկ Իրան են ժամանել Առնոսային ենթակային միջազգային գործակալության (ՄԱԳԱՏԷ) փորձագետները: Այդ մասին տեղեկացում է ՌԽ գործակալությունը:

Իրանի առնոսային ենթակային կազմակերպության դաստիարակության ներկայացուցիչ Սաբե Զաիմիանը հայտնեց է, որ «գործակալության փորձագետները կհարցազրույցեն բանակցություններն Իրանի միջուկային ծրագրի իրավական և տեխնիկական հարցերում անորոշությունները վերացնելու նպատակով»:

ՄԱԳԱՏԷ-ի դաստիարակության կազմում են գործակալության երկու

բարձրաստիճան ղեկավարներ: Բանակցություններում գլխավոր հարցերից մեկը միջուկային ոլորտում Իրանի տեխնոլոգիական մշակումների մակարդակի հարցն է: Կիսուկի նաեւ Իրանի առնոսային օբյեկտներից մեկում հայտնաբերված հանրահայտված ուրանի խնդրի մասին:

Այցի նախորդին Իրանի արտոն-արտար Քամալ Խարազին հայտարարել էր, որ Թեհրանը դաստիարակող գործակալությունները ՄԱԳԱՏԷ-ի հետ: Միաժամանակ նա ընդգծել էր, որ հարկավոր է ճանաչել միջուկային խաղաղ տեխնոլոգիաներ յուրացնելու և ենթակային նպատակներով ուրանի հարստացման ապահովումները բարելավելու Իրանի օրինական իրավունքը:

Բուժի վարչակազմի բոլոր աշխատակիցները կասկածի տակ են

ԱՄՆ-ում հաստատված է ֆալսեղանակ սկանդալ, որը կապված է 434 մի աշխատակցուհու անվան և ազգանվան հրապարակման հետ: Ամերիկյան NBC հեռուստաընկերությունը երկ հաղորդեց, որ Մոխսակ Տունը ըստ ամենայնի օժանդակում է սկսված նկատմանը:

Նախագահ Տոնը Բուժի վարչակազմի բոլոր աշխատակիցները կարող են «ստի դեմեկտրի» միջոցով ստուգման ենթարկվել, եթե համադասախան խնդրանք ստացվի արդարադատության նախադրական ամբողջ նամակագրությունը, այդ թվում էլ եկեղծային փոստով ուղարկված և ստացված նյութերը:

Սկանդալը ծագեց օրեր, երբ Իրանում ԱՄՆ-ի նախկին դեսպան Տոնգեֆ Վիլսոնը Մոխսակ Տուն աշխատակիցներին մեղադրեց տեղեկատվական ար-

ժանտի կազմակերպման մեջ, հրապարակվել էր Վիլսոնի կնոջ՝ Կրիստինայի կողմից: Մոխսակ Տունը ամերիկյան Կոնգրեսի Փլեյմի անունը:

Ավելի վաղ «Ազգը» տեղեկացրել էր Վիլսոնի գրած հոդվածի մասին, որով հերքվում էին Տոնը Բուժի այն ոլորտները, թե Սադդամ Հուսեյնը մտադրված է եղել ուրան գնել Լիզերիայում:

Իր կնոջ՝ Կրիստինայի անվան հրապարակումը Վիլսոնը համարում է վերջնականորեն փակ: Մոխսակ Տունը ամերիկյան Կոնգրեսի Մոխսակ Տունի կողմից Բուժի վարչակազմի համար: Գաղտնի տեղեկությունների հրապարակման մեջ մեղավոր ճանաչված անձինք ենթակա կլինեն մինչև 10 տարվա բանտարկության:

Իրաֆի վերաբերյալ ամերիկյան նոր նախագիծ ՄԱԿ-ում

ՄԱԿ-ի Անվանագրության խորհրդին է ներկայացվել Իրաֆի վերաբերյալ սեփական սկզբնական ԱՄՆ-ի ներկայացրած բանաձևի փոփոխված տարբերակը, որը մասամբ հավի է առնում ԱՄՆ մշակված անդամ մեծությունների դիտարկումները:

Ֆրանսիայի սկսված իրաֆի կայունացման ու վերակառուցման ուղղված բանաձևի նախագիծը ենթադրում է Իրանում ՄԱԿ-ի դերի մեծացումը (ինչը լիարժեքում էին Ֆրանսիան, Ռուսաստանը, Գերմանիան և այլ երկրներ), բայց չի նշում Իրանում ամբողջ իշխանությունը իրաֆի կառավարությանը փոխանցելու ստույգ ժամկետներ:

Փաստաթուղթում նշվում է, որ Իրանում ամերիկյան կառավարումը կավարժի այն ժամանակ, «երբ կկազմվի իրաֆիցներին ներկայացնող և միջազգայնորեն ճանաչված կառավարություն»: Ընդգծվում է նաեւ, որ Իրանում «կառավարումն ապահովաբար փոխանցվելու է իրաֆի կառուցվածքին»:

ԱՄՆ Պեսոնալիտի Կոնսուլի Ռիչարդ Բաուլերը ՄԱԿ-ում հայտարարել է, որ բանաձևի նոր նախագիծը կասարված փոփոխություններից մեկն այն է, որ առավել հստակ է սահմանված ՄԱԿ-ի, մասնավորապես Իրանում դրա գլխավոր ֆարսուղարի հասուկ ներկայացուցչի դերը: Փաստաթուղթը ՄԱԿ-ին կոչ է անում «մեծացնել իր դերն Իրանում» և վերահսկել այդ երկրում կայանալիք

ընտրությունները, «եթե իրաֆիցները խնդրեն»:

Փոփոխություններ են կատարվել նաեւ ՄԱԿ-ի հովանու և ԱՄՆ-ի հրամանատարության ներքին թաղանթի մեջ իրաֆիցներին, որոնց «առաջնական առաջնությունն է» նպաստել ամբողջ իշխանությունը իրաֆիցներին վերադարձնելուն:

Պեսոնալիտի Կոնսուլը հույս ունի, որ բանաձևի նոր նախագիծը ՄԱԿ-ի ԱՄՆ-ում կընդունվի նախաձեռնող օգնող երկրների ու կառույցների խորհրդատվությունը, որը նախատեսված է անցկացնել հոկտեմբերի 23-24-ը Մադրիդում:

Ամերիկացիներն ակնկալում են, որ նոր բանաձևը թույլ կսա Իրանին ավելի բարձր օգնություն ցույց տալ և օտարերկրյա նոր գործեր ուղարկել այնտեղ, քան իրանցի ամերիկյան գործերի հետագա ներկայությունը մեծ ծախսեր է պահանջում:

Ի դեպ, ամերիկացիներն Իրանում նոր կուրսուներ են կրել: Ֆրանսիացի հաղորդում է, որ Բաղդադում չորեքշաբթի երեկոյան ստանվել է ամերիկացի մի զինծառայող, մեկ ուրիշն էլ վիրավորվել է Ալ Մամսուր քաղաքում տարեկան կատարված հարձակումից: Մայրցամաքում կատարվել է ամերիկյան 4-րդ հետախույզող զինվորական զորամասի վրա: Պայքարից ստանվել է ամերիկացի մի զինվոր, երկուսն էլ վիրավորվել են:

Տուգն Չալվես. «ԱՄՆ-ը հեղափոխում է նախադատության վեներաբլայում»

Վենեսուելայի նախագահ Տուգն Չալվեսը քաղաքաբար է արհալացվել իր երկրի նկատմամբ ԱՄՆ-ի վարած ֆալսեղանակության անունով: Ամերիկյան մամուլի հրապարակումները վկայակոչելով, նա օրոք գործակալության թղթակցին ասել է, թե ամերիկյան կառավարության որոշ անդամներ ստորիչ հայտարարություններ են արել, որովհետև, թե Վենեսուելան օգնում է կոլումբիացի արյունաբերին և իսլամիստ արմատականներին: Չալվեսը հայտարարել է, որ ԱՄՆ-ի նմանօրինակ գործողություններն իր քեմսիներին հավելյալ դատարանական հեղափոխում կազմակերպելու

կամ անձամբ իրեն ստանելու համար: Նախագահը նշել է, որ 1973 թ. ԿՅՎ-ն նույնօրինակ միջոցներ է օգտագործել Չիլիի սոցիալիստական նախագահ Սալվադոր Ալենդեի վարչակարգը ստալինյան նպատակով: Բացի դրանից, Չալվեսը ԿՅՎ-ին մեղադրել է անցյալ տարի հենց իրեն ստալինյան փորձի մեղաբան լինելու մեջ: Ասլային դաստիարակության Կալիֆոռնիա ժխտում է սկսել մեղադրանքները: Այդուհանդերձ Վենեսուելայի նախագահը նշել է, որ ինը կուրսեր ԱՄՆ-ի հետ ունենալ փոխադարձ հարգանքի վրա հիմնված բարեկամական հարաբերություններ:

«Ազգը» մշակույթի ու լուսավորչական կենտրոնում է տպագրվում Թուրքիային: Քանի որ Թուրքիան մեծապատիվ էր երկրի է, և սարածաբանությունը նրա տեղը ու դերը դաստիարակող էր աներկայան ծրագրերին ծառայելու, ինչպես նաեւ Իսրայելի ազգային անվանագրությանը նպաստելու թուրքական դաստիարակող կարողություններով, ուստի մեր թերթը ու լուսավորչական կենտրոնը Թուրքիային հետևում է մեծապատիվ և Միջին Արևելյան ֆալսեղանակ

հերից է բխում նաեւ ռազմաֆալսեղանակ լուսավորչական սրունը սարածաբանությունը: Հարկ է սակայն նշել, որ սրան որոշակի փուլում ֆալսեղանակ անխուսափելի է դառնում: Իսկ դա, որովհետև կանոն, այս կամ այն ծրագրի իրագործմանը նպաստում է միայն այն դեպքում, երբ վերահսկվում է: Անկախ Իրաֆի օկուպացման փաստից, ամերիկացիներին առայժմ չի հաջողվում երկրում իրադրության վերահսկումը: Չի բացառվում, որ Իրանում ԱՄՆ-ի մի-

րը 800 հազար 829 ծառ են կտրել, կալանավորվել է 13 հազար 964 լուսավորչական, որոնք վերաբախված են Իսրայելի 22 բանտերում, 55 հազար 596 հա ցանաբանությունը ավերվել է, իսկ 30 հազար 247 հա առգրավվել է լուսավորչականներին և հանձնվել իրեն վերաբանակներին, 44 հազար 671 բնակարան ավերվել են Իրանի օկուպացվել, օդային հարձակման թիրախ են դարձել 32 հազար դաստիարակող հիմնարկներ և մասնավոր ծեղկա-

Տարածաբանություն ԱՄՆ-ը ծառայում է Իսրայելի ռաիերին

Դա ընդամենը հասկանալի է պատճիչ գործողությունների ծախսումն ընդդեմ պաղեստինցիների

զարգացումներին: Ներկա փուլում այս զարգացումները ընթացքը մեծապատիվ կանխորոշել է հակաիրաֆիան դաստիարակող և Իրաֆի հետախույզության վերակառուցումը: Որեւէ կասկած չկա, որ դրա հիմնում ողջ սարածաբանի վերակառուցման ամերիկյան միտումներն են:

Այդ միտումները ենթադրում են նախապես մշակված ծրագրի առկայությունը: Հունվարի 29-ին «Ազգը», անդրադառնալով Իրաֆի դեմ ամերիկյան դաստիարակող հակամարտությանը, կարծիք էր հայտնել, որ ԱՄՆ-ի վերջնական նպատակը «Մեծ Մերձավոր Արևելքի» ծրագրի իրագործումն է: Հակաիրաֆիան դաստիարակող 4 ամիս անց միայն ԱՄՆ դաստիարակող Քոլին Փաուելը արհալացվեց սարածաբանային ծրագրի մասին, հորդորելով արաբական երկրներին նպաստել դրա իրագործմանը:

Թեեւ Փաուելը «Մեծ Մերձավոր Արևելքի» հակադրությունը չօգտագործեց, սակայն նրա «սարածաբանային» ծրագրի նախորդի ռաիերին էր Իսրայելի ռաիերից: Հետեւաբար, արաբական երկրներն անկախ որդեգրած ամերիկյան դիտարկումից, այդ ծրագրին աջակցելու հարցում առայժմ հաղադրում են: Այդ ընթացքում Իսրայելը օգտվելով սարածաբանությունից սիրող ռազմաֆալսեղանակ լուսավորչական կառավարությունից, անարգել բարոնակում է Պաղեստինի ինքնավարության սարածումը Իրանի անցկացվող դաստիարակող գործողությունը և հետզհետե թափ հաղորդում դրան:

Ուրեմն, բացի ԱՄՆ-ի սարածաբանային ծրագրից, Իսրայելի ռաիերից է բխում նաեւ ռազմաֆալսեղանակ լուսավորչական սրունը սարածաբանությունը: Հարկ է սակայն նշել, որ սրան որոշակի փուլում ֆալսեղանակ անխուսափելի է դառնում: Իսկ դա, որովհետև կանոն, այս կամ այն ծրագրի իրագործմանը նպաստում է միայն այն դեպքում, երբ վերահսկվում է: Անկախ Իրաֆի օկուպացման փաստից, ամերիկացիներին առայժմ չի հաջողվում երկրում իրադրության վերահսկումը: Չի բացառվում, որ Իրանում ԱՄՆ-ի մի-

ջանությունը առաջացած ֆալսեղանակ ռաիերի անվերահսկելի: Այդ դեպքում կասկածի տակ կրվի սարածաբանային ծրագրի իրագործումը:

Հասկանալի է, որ անկախ Պաղեստինի ինքնավարության սարածումը դաստիարակող գործողությունների անարգել իրականացումից Իսրայելը էլ ոչ մի կերպ չի կարողանում վերահսկել դրանք «երկրորդ ինթիֆադան» լուսավորչական դիտարկումը: Պատճիչ գործողություններն ընդամենը հանգեցնում են ստանդարտների:

Օգտվելով առիթից նշենք, որ սեպտեմբերի 29-ին լրացավ «երկրորդ ինթիֆադայի» երրորդ տարին: Դա սկզբնավորվել էր 2000 թ. սեպտեմբերի 29-ին, երբ Իսրայելի վարչապետ Արի Եարոնը 2 հազար իսրայելցի զինվորի ուղեկցությամբ ստորիչ այց էր կատարել Երուսաղեմի Ալ Ախա մզկիթը:

Թուրքական «Վաթիթ» թերթը սեպտեմբերի 29-ի համարում անդրադառնալով «երկրորդ ինթիֆադայի» երրորդ տարեկանը, Իսրայելական գործերի դաստիարակող գործողությունների մասին հրապարակում է վիճակագրական սկսված: Հրապարակումը հենվում է Ամադրումը: Պաղեստինի գլխավոր հյուրընկալության յուրահասուկ հաշվարկում վրա:

Ըստ հաշվարկության, 2000 թ. սեպտեմբերի 29-ից մինչև 2003 թ. մարտի 31-ը Իսրայելցիները 3 հազար 71 լուսավորչական են ստանել, 42 հազար 38-ը վիրավորվել են: Պաղեստինում 18 հազար 272 բնակավայր ընթացվել է, ագրեսիոն-

կություններ, Իսրայելական զինվորականների հրամանով Պաղեստինում փակվել են 9 դպրոց և 2 համալսարան, հարձակումների հետևանքով խոչընդոտվել են 1125 դպրոցի և բարձրագույն ուսումնական հաստատության, ինչպես նաեւ 280 կրթության բաժինների գործունեությունը, և վերջապես, նվաճած ժամանակահատվածում լուսավորչական բնակավայրերը 18 հազար 272 անգամ ընթացվել են:

Ստանված լուսավորչականների 446-ը մինչև 18 տարեկան երեխաներ են դաստիարակում: Ինչ վերաբերում է Իսրայելցիներին, ապա նրանց անկախ ֆալսեղանակ դիտարկող լուսավորչականները Պաղեստինի սարածումը ստանել են օրը հազար իսրայելցու:

Վերոհիշյալ փաստերի առկայությամբ եթե «ինթիֆադան» վերահսկողության չի ենթարկվում, ապա մնում է փաստել, որ ԱՄՆ-ի մեծապատիվության ֆալսեղանակությունը ընդամենը հանգեցնում է Պաղեստինում Իսրայելի դաստիարակող գործողությունների ծախսումն:

Այս դաստիարակող դաստիարակող գործողությունները դառնում են Իսրայելի ռաիերին ԱՄՆ-ի ծառայության թերեւս գլխավոր հետևանքը: Ուրեմն, ինթիֆադան էլ ֆալսեղանակ իրավիճակ է ստեղծում Իսրայելի համար: Քանի որ դրա նախաձեռնությունը դաստիարակում է Պաղեստինին, ուստի չլուսավորչական և Իսրայելի անվերահսկելիության հաշվարկումն է:

ՀԱՅՈՒ ՉԱՐՎԵՍ

Իսրայելը կարունակի դաստիարակական դաստիարակումը «Իսլամական ջիհադը» սպառնում է

Իսրայելի կառավարությունը հաստատել է Հորդանան գետի արեւմտյան ափին դաստիարակական դաստիարակող հաստատությունների կառուցման ծրագիրը: Այդ դաստիարակող ծրագրի իրագործումը էր Իսրայելի ռաիերից: Հետեւաբար, արաբական երկրներն անկախ որդեգրած ամերիկյան դիտարկումից, այդ ծրագրին աջակցելու հարցում առայժմ հաղադրում են: Այդ ընթացքում Իսրայելը օգտվելով սարածաբանությունից սիրող ռազմաֆալսեղանակ լուսավորչական կառավարությունից, անարգել բարոնակում է Պաղեստինի ինքնավարության սարածումը Իրանի անցկացվող դաստիարակող գործողությունը և հետզհետե թափ հաղորդում դրան:

կան ջիհադ» արմատական կազմակերպության 43-ամյա առաջնորդ, Եյիս Բասամ աս Սաադին: Ականատեսների վկայությամբ, ծերակալությունից անմիջապես հետո Իսրայելի զինվորները ծեծի են ենթարկել նրան:

Իսրայելի զինվորական ղեկավարությունը հայտարարել է, որ աս Սաադի որոնումներն սկսվել էին 2000 թ. սեպտեմբերից: Նրան մեղադրում են «Ջեմհուլում դաստիարակող անհատների կազմակերպման» մեջ:

«Իսլամական ջիհադը» ստանալով է Իսրայելի նկատմամբ դաստիարակող կարողությունը ծեղկաբանությանը: «Թեմսիմի թանկ կվճարի Եյիս Բասամ աս Սաադի ծերակալման և ծեծի, ինչպես նաեւ դաստիարակողների հանդեպ ամեն օր կատարվող հանցագործությունների համար», ասվում է կազմակերպության հայտարարության մեջ:

զարդի հաշվարկում, որեւէ այն ուղղում է արվում, թե դաստիարակող ընթացքում Իսրայելը բռնակցում է Պաղեստինյան ինքնավարության սարածի գաղի մասը: Միաժամանակ հաղորդվում է, որ Իսրայելական բանակի հասուկ գործողության ընթացքում չորեքշաբթի օրը Ջեմհուլի լուսավորչական գաղթականությունը ծերակալվել է «Իսլամա-

զարդի հաշվարկում, որեւէ այն ուղղում է արվում, թե դաստիարակող ընթացքում Իսրայելը բռնակցում է Պաղեստինյան ինքնավարության սարածի գաղի մասը: Միաժամանակ հաղորդվում է, որ Իսրայելական բանակի հասուկ գործողության ընթացքում չորեքշաբթի օրը Ջեմհուլի լուսավորչական գաղթականությունը ծերակալվել է «Իսլամա-

Տամեղ՝ նվիրված Արամ Խաչատրյանի 100-ամյա հոբելյանին

Հոկտեմբերի 4-ին Թբիլիսիի Չափաիա Պալիստիկի անվան օպերային եւ բալետի թատրոնում տեղի կունենա համեղ՝ նվիրված կոմպոզիտոր Արամ Խաչատրյանի ծննդյան 100-ամյա հոբելյանին: Հայաստանի կամերային նվագախումբը՝ ղեկավար Արամ Ղարաբեկյանի ղեկավարությամբ, վրացի հանդիսատեսին կհանձնի Մոցարտի, Շոստակովիչի, Ռախմանինովի, Մայաք-Նովայի, Խաչատրյանի, այլ կոմպոզիտորների ստեղծագործությունները: Նվագախմբի հետ հանդես կգա սոփրանո Նունե Բադալյանը:

Թբիլիսիի կինոյի սանր ցուցադրվեց Ասոմ Էգոյանի «Արարատ»

Սեպտեմբերի 1-ին Թբիլիսիի կինոյի սանր, «Ոսկյա Պրոմեթեոս» միջազգային 4-րդ կինոփառատոնի ծրագրով ցուցադրվեց կանադահայ կինոռեժիսոր Ասոմ Էգոյանի «Արարատ» ֆիլմը: «Արարատը» Վրաստանի մայրաքաղաքում ցուցադրվում է երկրորդ անգամ: Այն ցուցադրվել էր նաև 2003 թ. ապրիլի 24-ին՝ Հայոց ցեղասպանության զոհերի ոգեկոչման օրը:

ԹԱԹՈՒՆ ՀԱՎՈՐՅԱՆ, ԹԻՒՆԻՍ

«Ղուրանը հայոց մեջ»

Օրես արեւելագիտության ինստիտուտը հրատարակեց նույն ինստիտուտի առաջատար գիտնական, բանասիրական գիտությունների դոկտոր, միջնադարագետ Արմենուհի Կոզմոյանի «Ղուրանը հայոց մեջ» ինտրոդուկցիոն, ուր տեղ են գտել նաև Ղուրանի 120 այբը՝ Վահագն Դավթյանի թարգմանությամբ: Գիրքը նվիրված է Վ. Դավթյանի հիշատակին:

Ուսագրավ է, որ վերջին տասնամյակներին միջազգային հարաբերություններում իսլամի հարաճուն վերընթացը հրատարակեց զարգացող միջազգային իսլամական աշխարհում տեղի ունեցող փոփոխությունները, այլ իսլամի ուղիները եւ գաղափարախոսության ուսումնասիրությունները: Սույն գրքում փորձ է արվել հայ մասնագրության նյութի վրա ընթերցողին ներկայացնել հայոց մեջ իսլամի արձագանքներն ու Ղուրանի թարգմանությունները: Հեղինակն անդադրաբար նույն ժամանակահատվածում մարգարեության ֆենոմենի եւ իսլամի սկզբնավորմանը:

Ուսագրավ է, որ վերջին տասնամյակներին միջազգային հարաբերություններում իսլամի հարաճուն վերընթացը հրատարակեց զարգացող միջազգային իսլամական աշխարհում տեղի ունեցող փոփոխությունները, այլ իսլամի ուղիները եւ գաղափարախոսության ուսումնասիրությունները: Սույն գրքում փորձ է արվել հայ մասնագրության նյութի վրա ընթերցողին ներկայացնել հայոց մեջ իսլամի արձագանքներն ու Ղուրանի թարգմանությունները: Հեղինակն անդադրաբար նույն ժամանակահատվածում մարգարեության ֆենոմենի եւ իսլամի սկզբնավորմանը:

Իսլամը, որ երեւան եկավ 7-րդ դարում, փոխեց մարդկության դասնության ուղին՝ սկիզբ դնելով նոր փոփոխության: Նման աննախադեպ հաջողության անկյունաքար դարձավ Ղուրանը, ուր ամփոփված է ոչ միայն իսլամի վարդապետությունը, այլեւ մահմեդականների եւ մահմեդական հասարակության իրավական, բարոյական, սոցիալական նորմերն ու կենսակերպը:

Ա. Կոզմոյանի կարծիքով, դժվար է միանշանակ բացատրություն տալ այն հարցին, թե ինչու 7-րդ դարում իսլամը հայերը չընդունեցին իսլամը: Չի բացառվում, որ այդ հարցում դեր խաղաց հայերի ազգային կենսամեթոդը, կամ իսլամի մեջ փրսոնություն ամուր դիրքերը, կամ էլ իսլամի վարդապետության կազմում Հայաստանի ծայրամաս լինելու հանգամանքը: Այնուամենայնիւ, հայերը հավատալով չեղան: Ավելին՝ արտադրատեսիլները կեցիկները նոր վարդապետության հանդեպ: Տարածում գտան իսլամի մասին հակամտություններն ու տարակարծությունները, որին մասնակից դարձան հայ մասնագիտները, դասախոսները, փիլիսոփաները, ասվածաբանները, ծարսասանները:

Համաձայնաբար ղազմագրության մեջ Մուհամմադ մարգարեի անվան ամենավաղ հիշատակությունը ղազմականում է 7-րդ դարի հայ դասախոս Սեբեոսին: Քննության մեջ ուղղվածվում են Սեբեոսի, Ղեւոնդի (8-րդ դար), Գրիգոր Մագիստրոսի (11-րդ դար), Գրիգոր Տաթևացու (14-րդ դար), Վարդան Արեւելցու (13-րդ դար) դիտարկումները նոր

Շուրջ 30-ամյա ընդմիջումից հետո նորից երեւան էր եկել ֆրանսահայ անվանի երգչուհի Լին Դուրյանը: Մեր թանգարանի բարեկամ, երգիչ Սկրիչ Սկրիչյանը նրան բերել է Չարենցի անվան գրականության եւ արվեստի թանգարան՝ ծանոթացնելու հայ գրողների եւ արվեստի գործիչների ֆոնդերում ղապակող նյութերին:

Լին Դուրյանի հետ թանգարան էր եկել ֆրանսահայ մի այլ երգչուհի՝ կլանել է նրան: Ազգային երգերի կատարման հարցում նրա կատարելագործմանը նպաստել է կոմպոզիտոր Ավետիս Մետուենցը:

Դուրյանը աշխատել է եվրոպական մի շարք օպերային թատրոններում: 1963-ին ընդունվել է Փարիզի Գրանդ օպերայի թատրոնում եւ իր արտիստական ճակատագիրը կապել նրա հետ: Սկզբում ղազմաբան էր երկրորդական դերեր, ապա դարձել առաջնական դերերգչուհի: Բնական փորձառությամբ

Լին Դուրյանը գրականության եւ արվեստի թանգարանում

Աստիկ Անդրեասյան-Տեյնյանը, որը սասանայկներ առաջ ավարտել է երեւանի Կոմիտասի անվան կոնսերվատորիան (Թամարա Շահնազարյանի սանր):

կատարումներով՝ «Արդա», «Դոն Կառլոս», «Տրուբադուր» օպերաներում, մենահամերգի ժամանակ կատարել է Ռոմանո Մելիքյանի, Ավետիս Մետուենցի, Գրիգոր Սյունու, Աոն Սաթյանի երգերից:

Կերտրու թանգարանում կազմակերպվել էր հանդիպում Լին Դուրյանի հետ: Ցանկալի հյուրին բարի գալուստ մարդեթ թանգարանի տնօրեն Հենրիկ Բախչինյանը: Երգչուհուն ներկայացրեց Սկրիչ Սկրիչյանը՝ գնահատանքի խոսք ասացին երաժշտական բաժնի վարիչ Յ. Բեխարյանը, Մոնեղիարյանի անվան օպերայի եւ բալետի թատրոնի մենակատար Ալիս Դեմիրբաջյանը: Որոշ մանրամասներ ղազմելով իր գործունեությունից, Լ. Դուրյանը ղազմախանեց մի շարք հարցերի, որով ավելի տպավորվեցին արտիստի գործունեության շարքեր էջերը:

Վերջերս թանգարանում կազմակերպվել էր հանդիպում Լին Դուրյանի հետ: Ցանկալի հյուրին բարի գալուստ մարդեթ թանգարանի տնօրեն Հենրիկ Բախչինյանը: Երգչուհուն ներկայացրեց Սկրիչ Սկրիչյանը՝ գնահատանքի խոսք ասացին երաժշտական բաժնի վարիչ Յ. Բեխարյանը, Մոնեղիարյանի անվան օպերայի եւ բալետի թատրոնի մենակատար Ալիս Դեմիրբաջյանը: Որոշ մանրամասներ ղազմելով իր գործունեությունից, Լ. Դուրյանը ղազմախանեց մի շարք հարցերի, որով ավելի տպավորվեցին արտիստի գործունեության շարքեր էջերը:

Վերջում, ի ղաշիվ մեծ երգչուհու, նրա երգերը նվագակցվում էին միայն ընտիր կատարողների համար նախատեսված Կոմիտասի ղազմանուրի նվագակցությամբ: Լին Դուրյանի «Կոնուկ», «Դլե յաման», «Մի լար», «Վարդը», «Կարմենի» հարաներան եւ այլ երգերի կատարումները նվագակցում էր, ինչպես երեսուն տարի առաջ, ղազմակատարուհի Մարգարիտ Մելիք-Ստեփանյանը:

Երգչուհու առաջին լուրջ դերն այդ թատրոնում եղել է իբրանուհի Էրոլին «Դոն Կառլոս» օպերայում: Երգչուհու ղազմախոսությունը, նրա հիմնական դերակատարուհին ղազմված լինելով ուրիշ թատրոնում, այդ դերը բաժին է հասել հայ երգչուհուն, եւ նա իր կատարողական արվեստով արժանացել է թատրոնի ղեկավարության եւ ինտելեկտուալ ղազմախոսության բարձր գնահատականին:

Հայրենասեր երգչուհի Լին Դուրյանի բարի օրինակը ղաշ է վարակիչ լինի մեր ղազման-մեակության գործիչների համար՝ իրենց գործունեության փառավոր էջերը լուսաբանող նյութերը մեր թանգարանին, ասել է թե մեր ժողովրդին նվիրելու համար:

Հայկական օրգանակներում Դուրյանը հանդես է եկել հայ ղազմական եւ ժամանակակից կոմպոզիտորների հետ:

ԹԱՆԳԱՐԱՆ ՀՈՎԱԿԱՆՅԱՆ

Արա Միխայելյանի կարծիքով, ինքը նկարչական որեւէ ուղղության չի պատկանում

Փարիզում ցուցահանդես կազմակերպելուց առաջ ղազմախոսության ծանոթանալու նպատակով սեպտեմբերին այդ հաղախ էր այցելել Երեւանում Բարսեղյանի ղազմախոսության հայ նկարիչ Արա Միխայելյանի իր ծարսարարի երթուր հետ:

րահներում, կոլեկտիվ եւ անհատական ցուցահանդեսներում, ինչպես նաև Մադրիդում, Բիլբաոյում, Խերոնում, Լիսաբոնում, Նյու Յորկում: Գործեր ունի Հայաստանի, Գերմանիայի, Գոնաստանի, Ավստրալիայի ղազմախոսներում եւ մասնավոր հավաքածուներում:

Հայաստանում ծնված Արա Միխայելյանի գործերը ժամանակին Փարիզում ցուցադրվել են հայաստանցի երիտասարդ նկարիչների ցուցահանդեսում, ղաջ նա առաջին անգամ այդ հաղախ տեսակ անցյալ ամիս: «Աւխարհ» թերթին սված հարցազրույցում նա ղազմեց, որ երեւանում ինքը ստացել է ղեղազիական կրթություն եւ ծարսարարի դիպլոմ: 80-ական ղաջ լրջորեն ղազմվում է նկարչությանը: Երեւանում նրա գործերն առաջին անգամ ցուցադրվել են, երբ ինքը 6 տարեկան էր: Արայի երթուրը ժամանակին մասնակցել է երեւանի Սուրբ Գրիգոր Լուսավորչի մայր տաճարի նախագծմանը:

Արա Միխայելյանի կարծիքով, իր արվեստի վրա ազդել են Գաուդին, Ռեմբրանտը, Վելասկեսը, Ռիբեռան, Պեյսեր Բրեյգելը, Բոսխը, Դավին, հայերից՝ Գառուին, ժամանակ, Արիլ Գորկին: Նա գտնում է, որ ինքը նկարչական որեւէ ուղղության կամ շարժման հետևորդ չէ: Վերջին 9 տարիներին երկու անգամ եղել է Հայաստանում: Կուրծնար ավելի համախոս այցելել հայրենիք: Բայց մտադիր է առաջիկա տարիներին մնալ Բարսեղյանում:

Իր նկարչությունը համարում է ֆանտաստիկ, սյուրռեալիստական, հույզի, հոգու, նույնիսկ ենթազիականակալի վրա ինքնաված: Վերջին 20 տարիներին, իր իսկ խոսքերով, ունեցել է ստեղծագործության սեւ, կանաչ, աղա «Կանոնակարգողական» փուլեր: Երկարատև ղազմվում է ղեմասիկ գործերով:

1994 ղազմակցից մոր եւ երթուր հետ Բարսեղյանում հաստատված Արա Միխայելյանն ու իր երթուրը ստիպված էին դարձյալ 5 տարի սովորել, Կանի որ հա-

ՉԱՂՐԱՆԿԱՐՉԻ ԱՇԽԵՐԿ

